NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY VERICA TRSTENJAK prednesené 16. decembra 2010[1]

Obsah

I — Právny rámec ..... I - 4737

II — Skutkový stav a správne konanie ..... I - 4739

A — Právna úprava a úľavy na sociálnych odvodoch ..... I- 4739

B — Konanie pred Komisiou ..... I - 4740

C — Napadnuté rozhodnutie ..... I - 4741

III — Konanie pred Súdom prvého stupňa a napadnutý rozsudok ..... I- 4743

A — Konanie pred Súdom prvého stupňa ..... I - 4743

B — Napadnutý rozsudok ..... I - 4743

IV — Konanie pred Súdnym dvorom ..... I - 4744

V — O vzájomnom odvolaní Komisie ..... I - 4746

A — O prekážke začatého konania ..... I - 4746

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4746

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4747

3. Právne posúdenie ..... I - 4748

a) O nevyhnutnosti preskúmania prípustnosti žaloby Comitato ..... I - 4748

b) O zániku prekážky začatého konania pri späťvzatí skoršej žaloby ... I - 4749

1 — Jazyk prednesu: nemčina.
Jazyk konania: taliančina.

c) O zhode žalobných dôvodov ..... I - 4750

d) Návrh ..... I - 4751

B — O osobnej dotknutosti žalobcov ..... I - 4752

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4752

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4752

3. Právne posúdenie ..... I - 4754

a) O judikatúre Súdneho dvora ..... I - 4754

b) O námietkach Komisie ..... I - 4755

i) O prepojení na povinnosť vrátiť pomoc ..... I- 4755

ii) O dostatočnej určiteľnosti ..... I - 4757

iii) O zániku záujmu na konaní ..... I - 4757

iv) O neželaných následkoch ..... I - 4758

v) O protirečivosti záverov ..... I - 4759

c) Návrh ..... I - 4760

C — O aktívnej legitimácii Comitato ..... I - 4760

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4760

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4761

3. Právne posúdenie ..... I - 4761

D — O záujme na konaní ..... I - 4763

E — Návrh ..... I - 4763

VI — O odvolaniach, ktoré podali Italgas, Hotel Cipriani a Comitato ..... I - 4763

A — Kompenzačná povaha úľav na sociálnych odvodoch ..... I - 4764

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4764

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4765

3. Právne posúdenie ..... I - 4766

a) O výklade pojmu zvýhodnenie ..... I - 4766

b) O nedostatkoch odôvodnenia ..... I - 4767

c) O kritériu súkromného hospodárskeho subjektu ..... I - 4768

d) Návrh ..... I - 4768

B — O preskúmaní podmienok narušenia hospodárskej súťaže a ovplyvnenia obchodu vnútri Spoločenstva ..... I - 4769

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4769

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4771

3. Právne posúdenie ..... I - 4774

a) O posúdení režimu úľav na sociálnych odvodoch ..... I - 4775

i) O kritériu preskúmania a o dôkaznom bremene ..... I - 4775

— O kritériu preskúmania ..... I - 4775

— O dôkaznom bremene ..... I - 4776

— Predbežný návrh ..... I - 4777

ii) O uplatnení kritéria preskúmania ..... I - 4777

— O dôkaze narušenia hospodárskej súťaže a o ovplyvnení obchodu medzi členskými štátmi ..... I - 4777

— O nevyhnutnosti preskúmania všetkých jednotlivých prípadov ..... I - 4778

— O nevyhnutnosti preskúmania individuálnej situácie spoločnosti Italgas a Hotela Cipriani ..... I - 4779

— O nevyhnutnosti preskúmania určitých odvetví hospodárstva ..... I - 4779

— O zásade zákazu diskriminácie ..... I - 4780

— O skreslení dôkazov ..... I - 4780

iii) Predbežný návrh ..... I - 4781

b) O príkaze vymáhania ..... I - 4781

i) O právne nesprávnom posúdení v odôvodnení Súdu prvého stupňa ..... I- 4781

— O odôvodnení Súdom prvého stupňa ..... I - 4781

— O nesprávnosti tohto právneho názoru ..... I - 4782

— Predbežný návrh ..... I - 4783

ii) Zmena odôvodnenia ..... I - 4783

— O obsahu príkazu na vymáhanie ..... I - 4784

— O zlučiteľnosti takéhoto prístupu s článkom 87 ES a systémom kontroly štátnej pomoci ..... I - 4784

iii) Predbežný návrh ..... I - 4787

c) Návrh ..... I - 4787

C — O službách všeobecného hospodárskeho záujmu ..... I - 4788

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4788

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4788

3. Právne posúdenie ..... I - 4788

D — O uplatnení článku 87 ods. 3 písm. c) ES ..... I - 4789

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4789

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4790

3. Právne posúdenie ..... I - 4790

E — O uplatnení článku 87 ods. 3 písm. d) ES ..... I - 4791

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4791

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4792

3. Právne posúdenie ..... I - 4792

F — O uplatnení článku 15 nariadenia č. 659/1999 ..... I - 4794

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4794

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4795

3. Právne posúdenie ..... I - 4796

G — O uplatnení článku 14 nariadenia č. 659/1999 ..... I - 4797

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku ..... I - 4797

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania ..... I - 4797

3. Právne posúdenie ..... I - 4798

VII — Zhrnutie ..... I - 4798

VIII — Návrh ..... I - 4799

1. Predmetné opravné prostriedky sa týkajú rozsudku Súdu prvého stupňa z 28. novembra 2008 vo veciach T-254/00, T-270/00 a T-277/00, Hotel Cipriani/Komisia a i. [2] (ďalej len „napadnutý rozsudok“). V tomto rozsudku Súd prvého stupňa síce vyhlásil žaloby zapísané do registra pod uvedenými číslami a podané proti rozhodnutiu Komisie 2000/394/ES z 25. novembra 1999 o opatreniach pomoci v prospech podnikov usadených na území Benátok a Chioggie ustanovených zákonmi č. 30/1997 a č. 206/1995, ktorými sa zavádzajú úľavy na sociálnych odvodoch [3] [*neoficiálny preklad*] (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) za prípustné, ale zamietol ich ako nedôvodné.

2. Všetci účastníci konania o odvolaní sa domáhajú zrušenia napadnutého rozsudku. Komisia sa domnieva, že Súd prvého stupňa mal žaloby vo veciach T-254/00, T-270/00 a T-277/00 zamietnuť ako neprípustné. Ostatní účastníci konania sa domnievajú, že Súd prvého stupňa mal týmto žalobám vyhovieť a napadnuté rozhodnutie mal zrušiť.

2 — Zb. s. II-3269.

3 — Ú. v. ES L 150, 2000, s. 50.

I — Právny rámec [4]

3. Článok 87 ods. 1 a 3 ES stanovuje:

„1. Ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

…

(3) Za zlučiteľné so spoločným trhom možno považovať:

…

c) pomoc na rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto podpora nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom;

4 — V súlade s označeniami používanými v Zmluve EÚ alebo ZFEÚ sa výraz „právo Únie“ používa ako spoločný výraz pre právo Spoločenstva a právo Únie. Pokiaľ ďalej v texte pôjde o jednotlivé ustanovenia primárneho práva, budú sa uvádzať predpisy platné ratione temporis.

d) pomoc na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva, ak takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania a hospodárskej súťaže v Spoločenstve v rozsahu, ktorý odporuje spoločným záujmom;

…“

4. Článok 88 ods. 2 ES znie:

„2. Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná so spoločným trhom podľa článku 87, alebo ak zistí, že táto podpora sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

Ak sa daný štát nepodriadi tomuto rozhodnutiu v stanovenej lehote, Komisia alebo iný dotknutý štát môže, odhliadnuc od ustanovení článkov 226 a 227, predložiť vec priamo Súdnemu dvoru.“

5. Články 13, 14 a 15 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES [5] stanovujú:

„*Článok 13*

Rozhodnutia Komisie

1. Výsledkom preskúmania možnej protiprávnej pomoci bude rozhodnutie podľa článku 4 (2), (3) alebo (4). V prípade rozhodnutí na začatie konania vo veci formálneho zisťovania, konanie bude ukončené prostredníctvom rozhodnutia podľa článku 7. Ak členský štát nepostupuje v súlade s príkazom na poskytnutie informácie, toto rozhodnutie sa vykoná na základe dostupných informácií.

…

Článok 14

Vymáhanie pomoci

1. Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu (ďalej sa označuje len ako

5 — Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339.

‚rozhodnutie o vymáhaní‘). Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva spoločenstva.

…

3. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek nariadenie Súdneho dvora Európskych spoločenstiev podľa článku 185 zmluvy, vymáhanie sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie. Na tento účel a v prípade konania na národných súdoch dané členské štáty podniknú všetky potrebné kroky, ktoré sú k dispozícii v ich príslušných právnych systémoch, vrátane predbežných opatrení, bez dopadu na právo spoločenstva.

Článok 15

Vymedzené obdobie [Premlčacia doba – *neoficiálny preklad*]

1. Právomoci Komisie vymáhať pomoc budú predmetom vymedzeného obdobia desiatich rokov. [Právomoci Komisie v oblasti vymáhania pomoci sa premlčujú za desať rokov – *neoficiálny preklad*].

2. Vymedzené obdobie začína dňom [Premlčacia doba začína plynúť odo dňa – *neoficiálny preklad*], kedy sa protiprávna pomoc udelila príjemcovi buď ako individuálna pomoc alebo ako pomoc podľa schémy pre pomoc. Akýkoľvek akt vykonaný Komisiou [Akékoľvek opatrenie prijaté Komisiou – *neoficiálny preklad*] alebo členským štátom, konajúcim na žiadosť Komisie v súvislosti s protiprávnou pomocou preruší vymedzené obdobie [preruší plynutie premlčacej doby – *neoficiálny preklad*]. Po každom prerušení sa začne čas počítať od začiatku [Po každom prerušení začne plynúť nová premlčacia doba – *neoficiálny preklad*]. Vymedzené obdobie sa pozastaví na také dlhé obdobie, na aké je [Premlčacia doba prestáva plynúť dovtedy, kým je – *neoficiálny preklad*] rozhodnutie Komisie predmetom konania na Súdnom dvore Európskych spoločenstiev.

3. Akákoľvek pomoc, v súvislosti s ktorou vymedzené obdobie uplynulo [uplynula premlčacia doba – *neoficiálny preklad*], sa bude považovať za existujúcu pomoc.“

II — Skutkový stav a správne konanie

A — *Právna úprava a úľavy na sociálnych odvodoch*

6. Talianska vyhláška ministerstva z 5. augusta 1994 definovala pre časové obdobie od 1994 do 1996 kritériá pre oslobodenie od sociálnych odvodov, resp. priznanie úľav na sociálnych odvodoch podľa článku 59 talianskeho Decreto del Presidente della Republica zo 6. marca 1978 o zavedení osobitného režimu úľav na sociálnych odvodoch, ktoré majú zaplatiť zamestnávatelia Istituto Nazionale de la

Previdenza Sociale (ďalej len „INPS“) v Mezzogiorne. Článok 1 tejto vyhlášky ministerstva upravuje všeobecnú úľavu na sociálnych odvodoch, ktoré majú zaplatiť zamestnávatelia. Článok 2 tejto vyhlášky ministerstva upravuje oslobodenie od sociálnych odvodov týkajúce sa nových pracovných miest vytvorených v podnikoch počas jedného roka odo dňa zaradenia nezamestnaného pracovníka do zamestnania.

7. Po oznámení tejto vyhlášky ministerstva vyhlásila Komisia v rozhodnutí 95/455/ES z 1. marca 1995 o ustanoveniach v oblasti úľav na sociálnych odvodoch poskytnutých podnikom v Mezzogiorno a o zaplatení niektorých z týchto odvodov daňovými orgánmi [*neoficiálny preklad*] [6] režim úľav na sociálnych odvodoch za zlučiteľný so spoločným trhom za predpokladu dodržania určitých podmienok.

8. Talianskym zákonom č. 206/1995 sa právna úprava pomoci podľa vyhlášky ministerstva rozšírila na podniky usadené v ostrovnej oblasti Benátok a Chioggie počas rokov 1995 a 1996. Taliansky zákon č. 30/1997 predĺžil dobu platnosti tohto predpisu do roku 1997.

9. Úľavy na sociálnych odvodoch priznané podnikom usadeným na území Benátok a Chioggie dosahovali podľa článku 1 vyhlášky ministerstva priemernú výšku 37,7 milióna eur [7] ročne a boli rozdelené medzi 1 645 podnikov, oslobodenia od sociálnych odvodov poskytnuté podľa článku 2 vyhlášky ministerstva ročne dosiahli výšku 292 831 eur [8] a boli rozdelené medzi 165 podnikov.

B — *Konanie pred Komisiou*

10. Po tom, čo talianske orgány v súlade s ustanoveniami rozhodnutia 95/455 [9] oznámili Komisii predmetný zákon č. 30/1997, požiadala Komisia listom z 1. júla 1997 a upomienkou z 28. augusta 1997 o doplňujúce informácie týkajúce sa rozšírenia pôsobnosti predmetného režimu úľav na sociálnych odvodoch v prospech podnikov usadených v Benátkach a Chioggii (ďalej len „úľavy na sociálnych odvodoch“).

11. Talianske orgány pozastavili výkon posudzovaného režimu úľav na sociálnych odvodoch k 1. decembru 1997.

12. Keďže Komisia nedostala odpoveď, listom zo 17. decembra 1997 oznámila Talianskej republike svoje rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 prvý pododsek ES. Rozhodnutie o začatí konania bolo uverejnené

6 — Ú. v. ES L 265, s. 23.
7 — 73 miliárd talianskych lír.
8 — 567 miliónov talianskych lír.
9 — Pozri bod 7 návrhov.

v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev* 18. februára 1998.

13. Listom zo 17. marca 1998 sa Comitato „Venezia vuole vivere“ (ďalej len „Comitato“) vyjadril a predložil správu doplnenú o štúdiu Consorzio per la ricerca e la formazione (ďalej len „COSES“, konzorcium pre výskum a vzdelávanie) z marca 1998, ktorá sa týkala ťažkostí, s ktorými sa stretli podniky pôsobiace v oblasti lagúny v porovnaní s podnikmi usadenými na pevnine.

14. Listom z 18. mája 1998 predložilo svoje pripomienky aj mesto Benátky, ku ktorým pripojilo prvú štúdiu COSES z februára 1998 týkajúcu toho istého predmetu. V pripomienkach zdôraznilo, že medzi príjemcami pomoci sú aj mestské podniky, ktoré sú poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu a vzťahuje sa na ne článok 86 ods. 2 ES. Všetky tieto pripomienky boli doručené Talianskej republike.

15. Talianske orgány predložili svoje pripomienky listom z 23. januára 1999. Uviedli v ňom, že podniky činné v oblasti stavebníctva, obchodu, hotelierstva a služieb všeobecného hospodárskeho záujmu sa nemohli podieľať na obchode medzi členskými štátmi. Listom z 10. júna 1999 informovali Komisiu, že sa pripájajú k pripomienkam predloženým mestom Benátky.

16. Rozhodnutím z 23. júna 1999 uložila Komisia Talianskej republike povinnosť, aby jej predložila všetky dokumenty a informácie potrebné na spresnenie úlohy mestských podnikov a na posúdenie zlučiteľnosti posudzovaných opatrení spočívajúcich v úľavách na sociálnych odvodoch so spoločným trhom. Talianske orgány odpovedali listom z 27. júla 1999.

17. Dňa 12. októbra 1999 sa tieto orgány stretli v Bruseli so zástupcami Komisie.

C — *Napadnuté rozhodnutie*

„18. Podľa článku 1 ods. 1 napadnutého rozhodnutia a bez toho, aby boli dotknuté jeho články 3 a 4, sú pomoci priznané Talianskou republikou vo forme poskytnutých úľav na sociálnych odvodoch na základe zákona č. 30/1997 a zákona č. 206/1995, odkazujúcich na článok 2 vyhlášky ministerstva z 5. augusta 1994, v prospech podnikov usadených na území Benátok a Chioggie, zlučiteľné so

spoločným trhom, ak boli poskytnuté týmto podnikom:

a) malým a stredným podnikom v zmysle rámca Spoločenstva o štátnej pomoci pre malé a stredné podniky;

b) podnikom, ktoré nezodpovedajú tejto definícii, avšak sú usadené v oblastiach, na ktoré sa môže vzťahovať výnimka upravená v článku 87 ods. 3 písm. c) ES;

c) "podnikom zamestnávajúcim také kategórie zamestnancov, ktoré vykazujú osobitné ťažkosti so zaradením sa alebo s opätovným zaradením sa na trh práce v súlade s usmerneniami o podpore zamestnanosti.

19. V článku 1 ods. 2 napadnutého rozhodnutia Komisia konštatovala, že so spoločným trhom nie je zlučiteľná pomoc poskytnutá podnikom, ktoré nie sú MSP a nie sú usadené v oblastiach, kde sa môže uplatniť výnimka upravená v článku 87 ods. 3 písm. c) ES.

20. Bez toho, aby boli dotknuté články 3 a 4 napadnutého rozhodnutia, je podľa jeho článku 2 štátna pomoc priznaná Talianskou republikou vo forme poskytnutých úľav na sociálnych odvodoch na základe článku 1 vyhlášky ministerstva z 5. augusta 1994 nezlučiteľná so spoločným trhom.

21. Podľa článku 3 napadnutého rozhodnutia je pomoc priznaná Talianskou republikou podnikom ASPIV a Consorzio Venezia Nuova na základe výnimky uvedenej v článku 86 ods. 2 ES, resp. výnimky uvedenej v článku 87 ods. 3 písm. d) ES, zlučiteľná so spoločným trhom.

22. V článku 4 napadnutého rozhodnutia sa uvádza, že opatrenia, ktoré Talianska republika zaviedla v prospech mestských podnikov ACTV, Panfido SpA a AMAV nepredstavujú pomoc v zmysle článku 87 ES.

23. Podľa článku 5 ods. 1 napadnutého rozhodnutia musí Talianska republika prijať všetky potrebné opatrenia, aby vymáhala pomoc, ktorá nie je podľa článku 1 ods. 2 a článku 2 zlučiteľná so spoločným trhom a príjemcom bola poskytnutá protiprávne. Článok 5 ods. 2 prvá veta napadnutého rozhodnutia stanovuje, že vrátenie pomoci sa uskutoční podľa konania upraveného vnútroštátnym právom.

III — Konanie pred Súdom prvého stupňa a napadnutý rozsudok

A — *Konanie pred Súdom prvého stupňa*

24. Proti napadnutému rozhodnutiu bolo na Súd prvého stupňa v rámci stanovenej lehoty popri žalobách, na základe ktorých sa začalo toto konanie, podaných ďalších 56 žalôb.

25. V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania Súd prvého stupňa preskúmal, či sa talianske orgány na základe článku 5 napadnutého rozhodnutia cítia zaviazané požadovať vrátenie úľav na sociálnych odvodoch od jednotlivých žalobcov. V rozsahu, v akom to talianske úrady zamietli, vyhlásil Súd prvého stupňa uzneseniami z 10. marca 2005 žaloby z dôvodu nedostatku záujmu na konaní za neprípustné. [10] K nim patrila aj žaloba spolužalobcu Comitato vo veci T-274/00, Verde Sport. Nakoniec Comitato svoju žalobu vo veci T-274/00 vzal späť. [11]

26. Následne Súd prvého stupňa so súhlasom žalobcov a ostatných účastníkov konania určil veci T-221/00, T-254/00, T-270/00 a T-277/00 ako úvodné konanie. [12] Keďže ostatné žaloby neboli odmietnuté ako neprípustné, Súd prvého stupňa tieto konania prerušil.

B — *Napadnutý rozsudok*

27. V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa určil, že žaloby vo veciach T-254/00, T-270/00 a T-277/00 boli prípustné. V tejto súvislosti zamietol najmä námietku neprípustnosti vznesenú Komisiou, ktorá vychádzala zo skoršej prekážky začatého konania v prípade žaloby Comitato, ako aj z nedostatku aktívnej legitimácie žalobcov. Súd prvého stupňa žaloby zamietol ako nedôvodné. Poprel pritom najmä skutočnosť, že by Komisia porušila článok 87 ods. 1, článok 86 ods. 2, článok 87 ods. 3 písm. b), c), d) a e) ES a články 14 a 15 nariadenia č. 659/1999, ako aj zásadu rovnosti zaobchádzania a povinnosť odôvodnenia.

10 — Pozri uznesenia Súdu prvého stupňa z 10. marca 2005, Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia a i./Komisia, T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00, Zb. s. II-787; Confartigianato Venezia a i./Komisia T-266/00; Baglioni Hotels a Sagar/Komisia, T-269/00; Unindustria a i./Komisia, T-273/00, a Principessa/Komisia, T-288/00, neuverejnené v Zbierke. V týchto uzneseniach bola časť žalôb aj z dôvodu prekážky začatého konania odmietnutá ako neprípustná.

11 — Uznesenie Súdu prvého stupňa z 12. septembra 2005, Comitato „Venizia vuole vivere“, T-274/00, neuverejnené v Zbierke.

12 — Žaloba vo veci T-221/00 bola vzatá späť, uznesenie Súdu prvého stupňa zo 14. októbra 2008, Casino municipale di Venezia/Komisia, T-221/00, neuverejnené v Zbierke.

IV — Konanie pred Súdnym dvorom

28. Vo vyjadrení z 11. februára 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 18. februára 2009, podal Comitato odvolanie proti napadnutému rozsudku. Comitato navrhuje, aby Súdny dvor

— vyhovel tomuto odvolaniu,

— následne zrušil napadnutý rozsudok, ako aj napadnuté rozhodnutie; subsidiárne zrušil článok 5 tohto rozhodnutia v rozsahu, v akom sa v ňom stanovuje povinnosť vymáhať sumu predmetných úľav na sociálnych odvodoch, a v rozsahu, v akom sa v ňom stanovuje zvýšenie tejto sumy o úroky od okamihu, keď boli tieto sumy poskytnuté príjemcom, až do okamihu, keď boli skutočne vrátené späť,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania na oboch stupňoch.

29. Toto odvolanie bolo zapísané do registra pod číslom C-71/09 P.

30. Vo vyjadrení z 10. februára 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 18. februára 2009, podal Hotel Cipriani Srl (ďalej len „Hotel Cipriani“) odvolanie proti napadnutému rozsudku. Navrhuje, aby Súdny dvor

— zrušil napadnutý rozsudok,

— vyhovel návrhom predloženým na prvom stupni, najmä

— zrušil napadnuté rozhodnutie,

— subsidiárne zrušil článok 5 rozhodnutia v rozsahu, v akom povinnosť vymáhania, ktorá sa v ňom uvádza, zahŕňa aj pomoc spadajúcu pod zásadu *de minimis*; a/alebo zrušil článok 5 v rozsahu, v akom sa v ňom stanovuje zaplatenie úroku, ktorého sadzba je vyššia než sadzba úrokov, s akou spoločnosť platí za svoje vlastné dlhy.

31. Toto odvolanie bolo zapísané v registri pod číslom C-73/09 P.

32. Vyjadrením zo 16. februára 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 24. februára 2009, podal Società Italiana per il gas SpA (ďalej len „Italgas“) odvolanie proti napadnutému rozsudku. Navrhuje, aby Súdny dvor

— zrušil napadnutý rozsudok,

— zrušil články 1 a 2 napadnutého rozhodnutia v rozsahu, v akom je v nich pomoc poskytnutá Talianskou republikou vo forme úľav na sociálnych odvodoch vyhlásená za nezlučiteľnú so spoločným trhom, ako aj zrušil článok 5 napadnutého rozhodnutia alebo subsidiárne vrátil vec

podľa článku 61 Štatútu Súdneho dvora na rozhodnutie Súdu prvého stupňa,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania na oboch stupňoch.

33. Toto odvolanie bolo zapísané v registri pod číslom C-76/09 P.

34. Aj Coopservice, spolužalobkyňa Comitato vo veci T-277/00, podala odvolanie proti napadnutému rozsudku. Toto odvolanie však bolo zamietnuté z dôvodu oneskoreného podania. Coopservice následne podaním z 1. júla 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 14. júla 2009, zaslala vyjadrenie k odvolaniam, ktoré podali Comitato, Hotel Cipriani a Italgas.

35. Talianska republika podaním zo 16. júla 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 23. júla 2009, zaslala vyjadrenie k odvolaniam, ktoré podali Comitato, Hotel Cipriani a Italgas. Navrhuje v ňom vyhovieť návrhom odvolateľov a zrušiť napadnutý rozsudok, a v dôsledku toho zrušiť aj napadnuté rozhodnutie.

36. Podaním z 10. júla 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 22. júla 2009, reagovala Komisia na odvolania vo veciach C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P a podala vzájomné odvolanie. Navrhuje, aby Súdny dvor

— zrušil napadnutý rozsudok v tej časti, v ktorej Súd prvého stupňa vyhlásil žaloby za prípustné,

— vyhovel návrhom, ktoré podala Komisia v konaní pred Súdom prvého stupňa,

— subsidiárne zamietol odvolania pri prípadnom nahradení odôvodnenia napadnutého rozsudku,

— v každom prípade zaviazal odvolateľov na náhradu trov konania na tomto a na prvom stupni.

37. Na vzájomné odvolanie Komisie reagoval Comitato podaním z 28. septembra 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 6. októbra 2009. Navrhuje, aby Súdny dvor

— zamietol vzájomné odvolanie Komisie.

38. Italgas reagoval na vzájomné odvolanie Komisie podaním z 9. októbra 2009, ktoré došlo do kancelárie Súdneho dvora 12. októbra 2009. Navrhuje, aby Súdny dvor

— zamietol vzájomné odvolanie Komisie formou uznesenia ako zjavne nedôvodné,

— subsidiárne zamietol vzájomné odvolanie Komisie sčasti ako neúčinné a v zostávajúcej časti ako nedôvodné, alebo ako úplne nedôvodné,

— v každom prípade zaviazal Komisiu na náhradu dodatočných nákladov, ktoré vznikli pri vzájomnom odvolaní.

39. Uznesením z 8. apríla 2009 boli veci C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P spojené na spoločné písomné a ústne konanie a na spoločné rozhodnutie.

40. Dňa 16. septembra 2010 sa konalo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia Comitato, Hotela Cipriani a Coopservice, spoločnosti Italgas, Talianskej republiky a Komisie, kde doplnili svoje pripomienky a odpovedali na otázky.

V — O vzájomnom odvolaní Komisie

41. Vzájomné odvolanie Komisie je namierené proti rozhodnutiu Súdu prvého stupňa vyhlasujúce žaloby v konaniach T-254/00, T-270/00 a T-277/00 za prípustné. V tejto súvislosti Komisia najprv tvrdí, že Súd prvého stupňa z právneho hľadiska nesprávne zamietol jej námietky neprípustnosti, ktoré v konaní pred Súdom prvého stupňa vzniesla a ktoré sa zakladali na prekážke začatého konania (A), nedostatku aktívnej legitimácie všetkých žalobcov podať žalobu (B) a nedostatku aktívnej legitimácie Comitato (C). Ďalej namieta, že Súd prvého stupňa nepreskúmal dostatočne záujem na konaní žalobcov alebo ho neprávom predpokladal (D).

A — *O prekážke začatého konania*

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

42. Prvý odvolací dôvod Komisie smeruje proti bodom 43 až 46 napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa v nich zamietol námietku Komisie, podľa ktorej je žaloba Comitato vo veci T-277/00 z dôvodu skôr podaných žalôb vo veciach T-231/00 a T-274/00 neprípustná. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa určil, že v súvislosti so žalobou vo veci T-274/00 neexistuje žiadna prekážka začatého konania,

pretože Comitato vzal svoju žalobu vo veci T-274/00 späť. [13] Okrem toho nebol povinný preskúmať prípustnosť žaloby Comitato vo veci T-277/00 z toho dôvodu, že Comitato podal žalobu spoločne s Coopservice. Keďže žaloba Coopservice bola prípustná, v každom prípade bol povinný preskúmať vecné žalobné dôvody. [14] Nakoniec neexistuje v súvislosti so skoršou žalobou Comitato vo veci T-231/00 žiadna prekážka začatého konania, pretože žaloba vo veci T-231/00 a žaloba vo veci T-277/00 nespočívali na tých istých žalobných dôvodoch. Niektoré žalobné dôvody totiž Comitato uplatnil iba vo veci T-277/00, ale nie vo veci T-231/00. [15]

rovnakých žalôb a potom dodatočne jednu z nich vyberie.

44. Po druhé predpokladom prekážky začatého konania je iba zhodnosť účastníkov konania a návrhov. Zhodnosť žalobných dôvodov nie je rozhodujúca. V prospech tohto tvrdenia hovorí aj článok 27 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [16]. Aj v prípade, že by sa zhoda žalobných dôvodov považovala za kogentný predpoklad prekážky začatého konania, je potrebné žalobu Comitato vo veci T-277/00 odmietnuť ako neprípustnú v tom rozsahu, v akom sa Comitato už vo veci T-231/00 oprel o zhodné žalobné dôvody.

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

45. Podľa názoru *Comitato* je tento odvolací dôvod neprípustný. Komisia sa opiera o námietky, ktoré neuplatnila v konaní pred Súdom prvého stupňa. Ďalej mu bráni právoplatnosť uznesení Súdu prvého stupňa z 10. marca 2005 [17]. Súd prvého stupňa v nich neurčil neprípustnosť žaloby podanej Comitato vo veci T-277/00.

43. *Komisia* po prvé namieta, že prekážka začatého konania nemôže zaniknúť späťvzatím skoršej žaloby. Prípustnosť žaloby sa totiž musí posudzovať v čase jej podania. Okrem toho dochádza k porušeniu zásady hospodárnosti konania, keď žalobca podá množstvo

46. Odvolací dôvod je aj nedôvodný. Súd prvého stupňa správne určil, že v súvislosti s jeho skoršími žalobami vo veci T-274/00 zanikla prekážka začatého konania na základe

13 — Bod 43 napadnutého rozsudku.
14 — Bod 43 napadnutého rozsudku.
15 — Bod 44 a nasl. a bod 47 napadnutého rozsudku.
16 — Ú. v. ES L 12. s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42.
17 — Už citované v bode 25 návrhov.

späťvzatia tejto žaloby a že jeho žaloby vo veciach T-231/00 a T-277/00 neboli založené na zhodných žalobných dôvodoch.

3. Právne posúdenie

47. Odvolací dôvod je prípustný. Po prvé nejde o neprípustný nový odvolací dôvod. V odvolaní je totiž možné namietať nesprávne právne posúdenie, ktoré vyplýva priamo z napadnutého rozsudku. O tento prípad ide v prípade namietaného nesprávneho právneho posúdenia, keďže Súd prvého stupňa musí preskúmať prípustnosť žaloby, a teda aj existenciu prekážky začatého konania *ex offo*.[18] Po druhé námietke nebráni ani právoplatnosť uznesení Súdu prvého stupňa z 10. marca 2005[19]. Súd prvého stupňa v týchto uzneseniach totiž nerozhodoval o prípustnosti žaloby vo veci T-277/00.

18 — Rozsudok Súdneho dvora z 29. novembra 2009, Stadtwerke Schwäbisch Hall a i./Komisia, C-176/06 P, Zb. s. I-170, bod 17 a nasl., a uznesenie Súdneho dvora z 15. aprila 2010, Makhteshim-Agan a i./Komisia, C-517/08 P, Zb. s. I-45*, bod 54 a nasl.

19 — Už citované v bode 25 návrhov.

48. Odvolací dôvod je sčasti dôvodný.

a) O nevyhnutnosti preskúmania prípustnosti žaloby Comitato

49. Prístup Súdu prvého stupňa, podľa ktorého sa prípustnosť žaloby Comitato nemusí preskúmavať, pretože žaloba jeho spolužalobkyne Coopservice je prípustná, ma nepresvedčil. Súdny dvor v podobnom prípade postupoval rovnakým spôsobom.[20] Táto judikatúra sa však podľa môjho názoru nedá len tak preniesť na žalobu pred Súdom prvého stupňa. Po prvé sa domnievam, že je vhodná len pre súd rozhodujúci na poslednom stupni. Vzhľadom na to, že proti rozsudku Súdu prvého stupňa možno podať odvolanie na Súdny dvor, rozhodnutie o prípustnosti žaloby však môže mať účinky aj na ďalšie konanie pred Súdnym dvorom. Pokiaľ by žaloba, ktorú podal Comitato, bola zamietnutá ako neprípustná, jeho odvolanie by malo iný

20 — Rozsudok Súdneho dvora z 24. marca 1993, CIRFS a i./Komisia, C-313/90, Zb. s. I-1125, bod 31.

predmet. Ďalej by v súvislosti s rozsudkom nedošlo k vzájomnému odvolaniu Komisie voči Comitato. Účinky na priebeh konania pred Súdnym dvorom sú zjavné najmä v prejednávanom prípade. Súdny dvor v ňom totiž musí posudzovať iba odvolanie Comitato, nie odvolanie jeho spolužalobkyne Coopservice. Po druhé sa mi tento postup nezdá byť zlučiteľný s rozdelením úloh medzi Súdom prvého stupňa a Súdnym dvorom. Súdny dvor totiž musí v rámci vzájomného odvolania Komisie preskúmať námietku začatého konania, keďže ide o podmienku prípustnosti žaloby, ktorú podal Comitato na Súd prvého stupňa, a Súdny dvor ju musí preskúmať *ex offo*. [21] Ako vyplýva z prejednávaného prípadu, prístup Súdu prvého stupňa – podľa ktorého nie je potrebné preskúmať prípustnosť žaloby, ktorú podal Comitato, v prípade, akým je tento – by mohol viesť k tomu, že prípustnosť žaloby Comitato bude po prvýkrát preskúmaná v rámci odvolania pred Súdnym dvorom. Po tretie mám pochybnosti, či môže byť prístup Súdu prvého stupňa vo všetkých prípadoch odôvodnený procesno-ekonomickými dôvodmi. Preskúmanie po prvýkrát pred Súdnym dvorom totiž môže viesť k problémom najmä vtedy, keď musí Súdny dvor v rámci posúdenia prípustnosti žaloby posúdiť skutočnosti sám. Na to má Súdny dvor v rámci konania o odvolaní oprávnenie iba vtedy, ak podľa článku 61 ods. 1 svojho štatútu rozhoduje o veci sám s konečnou platnosťou. To je však možné iba vtedy, keď stav konania dovoľuje, aby sa o veci rozhodlo. Ak to stav konania nedovoľuje, musí Súdny dvor podľa článku 61 ods. 1 štatútu vec vrátiť Všeobecnému súdu. Hrozí, že v určitých prípadoch procesno-ekonomická výhoda, ktorá má odôvodniť nevykonanie preskúmania prípustnosti Všeobecným súdom, povedie k predĺženiu konania. Z vyššie uvedených dôvodov považujem prístup, podľa ktorého Všeobecný súd nepotrebuje v prípade, akým je prejednávaný prípad, preskúmať prípustnosť žaloby Comitato pri odchýlení sa od doterajšej judikatúry aj v konaní vo veci samej, za neprípustný. [22] Na účely prejednávaného prípadu však môže otázka, či sa Súd prvého stupňa dopustil právne nesprávneho posúdenia, ostať nezodpovedaná, keďže Súdny dvor musí námietku začatého konania tak či onak preskúmať *ex offo*.

b) O zániku prekážky začatého konania pri späťvzatí skoršej žaloby

50. Súd prvého stupňa však na rozdiel od názoru Komisie výstižne určil, že žaloba, ktorú podal Comitato vo veci T-277/00, nebola neprípustná z dôvodu skoršej prekážky začatého konania vo veci T-274/00. Comitato totiž svoju žalobu vo veci T-274/00 vzal späť. Komisia síce správne uviedla, že podmienky pre prípustnosť žaloby musia existovať v zásade

21 — Pozri judikatúru uvedenú v poznámke pod čiarou 18.

22 — Pozri uznesenie predsedu Súdneho dvora z 24. marca 2009, Cheminova a i./Komisia, (C-60/08 P(R), Zb. s. I-43, bod 31 a nasl.), podľa ktorého má byť takýto postup v naliehavom konaní neprípustný, v konaní vo veci samej však má byť prípustný.

v čase jej podania. [23] Neprípustnosť z dôvodu prekážky začatého konania však môže zaniknúť, ak sa skoršia žaloba vyhlási za neprípustnú. [24] To isté musí podľa môjho názoru platiť aj v prípade, keď je skoršia žaloba vzatá späť. Neprípustnosť z dôvodu prekážky začatého konania má totiž zabrániť tomu, aby sa tie isté žaloby preskúmali dvakrát. Tým sa má okrem iného zabrániť vydávaniu rozporných rozhodnutí. Pokiaľ sa však skoršia žaloba vyhlásila za neprípustnú alebo bola vzatá späť, toto nebezpečenstvo neexistuje.

c) O zhode žalobných dôvodov

51. V rozsahu, v akom Komisia tvrdí, že Súd prvého stupňa mal žalobu, ktorú podal Comitato vo veci T-277/00, z dôvodu skoršej prekážky začatého konania o žalobe vo veci T-231/00 odmietnuť ako neprípustnú, je táto námietka sčasti dôvodná.

52. Námietka Komisie, podľa ktorej sa Súd prvého stupňa dopustil nesprávneho právneho posúdenia zhody žalobných dôvodov ako podmienky neprípustnosti z dôvodu prekážky začatého konania, je nedôvodná. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora možno hovoriť o neprípustnosti z dôvodu prekážky začatého konania iba v prípade, keď sa skoršia žaloba týka tých istých účastníkov konania, obsahuje tie isté návrhy a je založená na tých istých žalobných dôvodoch. [25] Na rozdiel od názoru Komisie nie je možné chápať túto judikatúru tak, že Súdny dvor uviedol podmienku zhody žalobných dôvodov iba *ad abundantiam*. [26] Súdny dvor sa totiž v rozsudku Francúzsko/Parlament dôkladne zaoberal otázkou zhody žalobných dôvodov v dvoch odlišných žalobách, [27] čo svedčí o tom, že túto zhodu nemožno považovať za irelevantnú. Súdny dvor okrem toho v rozsudku Diezler odôvodnil neprípustnosť žaloby z dôvodu prekážky začatého konania tým, že okrem totožnosti predmetu oboch sporov sa aj žalobné dôvody, ktoré podal žalobca, v oboch žalobách v podstate zhodujú. [28] Ani z rozsudkov Bode [29] a Perinciolo [30] sa podľa môjho názoru nedá odvodiť, že prekážka začatého konania je daná už vtedy, keď existuje zhoda účastníkov konania a návrhov. Tieto rozsudky sa totiž zakladajú na osobitnej konštelácii, v ktorej podali žalobcovia najprv žalobu proti prvému rozhodnutiu a následne proti druhému rozhodnutiu, obsahovo potvrdzujúcemu prvé rozhodnutie. Z faktu, že Súdny dvor v tejto osobitnej konštelácii vyhlásil žalobu proti

23 — Rozsudky Súdneho dvora z 27. novembra 1984, Bensider a i./Komisia, 50/84, Zb. s. 3991, bod 8 a z 18. apríla 2002, Španielsko/Rada, C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 a C-22/01, Zb. s. I-3439, bod 23.

24 — Súdny dvor v rozsudku z 27. októbra 1987, Diezler a i./WSA (146/85 a 431/85, Zb. s. 4283, bod 12) rozhodol, že námietke neprípustnosti z dôvodu prekážky začatého konania voči neskoršej žalobe sa nedá vyhovieť, ak bola skoršia žaloba vyhlásená za neprípustnú.

25 — Rozsudky Súdneho dvora z 19. septembra 1985, Hoogovens Groep/Komisia, 172/83 a 226/83, Zb. s. 2831, bod 9; Diezler a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 16; z 22. septembra 1988, Francúzsko/Parlament, 358/85 a 51/86, Zb. s. 4821, body 9 až 12, a z 24. novembra 2005, Taliansko/Komisia, C-138/03, C-324/03 a C-431/03, Zb. s. I-10043, bod 64 a nasl.

26 — V tomto zmysle aj HACKSPIEL, S.: In: RENGELING, H.-W., MIDDEKE, A., GELLERMANN, M.: Handbuch *des Rechtsschutzes in der Europäischen Union*. 2. vyd., Beck, 2003, § 23, bod 32.

27 — Rozsudok citovaný v poznámke pod čiarou 25, body 9 až 12.

28 — Rozsudok citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 16.

29 — Rozsudok Súdneho dvora z 26. mája 1971, Bode/Komisia, 45/70 a 49/70, Zb. s. 465.

30 — Rozsudok Súdneho dvora zo 17. mája 1973, Perinciolo/Rada, 58/72 a 75/72, Zb. s. 511.

druhému rozhodnutiu za neprípustnú z toho dôvodu, že žalobca svoje žalobné návrhy iba „zopakoval“ [31], nie je možné dospieť k záveru, že Súdny dvor už pri zhode účastníkov konania a návrhov vychádzal z neprípustnosti z dôvodu prekážky začatého konania. Skôr sa obe žaloby, ako vyplýva z pripomienok účastníkov konania v oboch prípadoch, opierali o rovnaké žalobné dôvody.

že Súd prvého stupňa určil vec T-277/00 so súhlasom všetkých účastníkov konania ako úvodnú vec. Ako Komisia správne uviedla, prípustnosť žaloby je potrebné preskúmať *ex offo*, [32] takže pre procesno-ekonomické dôvody v tomto smere neostáva žiadny priestor.

d) Návrh

53. Komisia ale právom namieta, že Súd prvého stupňa sčasti nezohľadnil zhodu žalobných dôvodov vo veciach T-231/00 a T-277/00. Súd prvého stupňa určil, že Comitato iba uplatnil niektoré svoje žalobné dôvody vo svojej neskoršej žalobe vo veci T-277/00, ale nie vo svojej skoršej žalobe vo veci T-231/00. Z toho však Súd prvého stupňa nemal prísť k záveru, že neskoršia žaloba Comitato vo veci T-277/00 bola v plnom rozsahu prípustná. Dvojité preskúmanie rovnakých žalobných dôvodov by totiž mohlo viesť k vydaniu protirečivých rozhodnutí. Nedá sa tomu zabrániť ani tým, že sa po vydaní rozsudku vo veci T-277/00 upustí od preskúmania zhodných žalobných dôvodov vo veci T-231/00. Podľa judikatúry sa stáva neprípustnou neskoršia, nie skoršia žaloba. Takýto postup Súdu prvého stupňa napokon nemožno odôvodniť tým,

54. Tým, že Súd prvého stupňa nepreskúmal, do akej miery boli žaloby Comitato v skoršej veci T-231/00 a v neskoršej veci T-277/00 založené v podstate na zhodných dôvodoch, a žalobu Comitato vo veci T-277/00 v tomto rozsahu neodmietol ako neprípustnú, dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia. V tomto rozsahu je prvý odvolací dôvod Komisie dôvodný. V zostávajúcej časti je potrebné odvolanie zamietnuť.

31 — Rozsudky Bode, už citovaný v poznámke pod čiarou 29, bod 11, Perinciolo, už citovaný v poznámke pod čiarou 30, bod 4 a nasl.

32 — Rozsudky Bode, už citovaný v poznámke pod čiarou 29, bod 11, Perinciolo, už citovaný v poznámke pod čiarou 30, bod 4/5.

B — *O osobnej dotknutosti žalobcov*

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

55. Druhý odvolací dôvod Komisie je namierený proti určeniu Súdu prvého stupňa opierajúceho sa o body 69 až 112 napadnutého rozsudku, že sa napadnuté rozhodnutie osobne týka žalobcov vo veciach T-254/00, T-270/00 a T-277/00.

56. Súd prvého stupňa v ňom najprv uviedol, že rozhodnutie Komisie týkajúce sa schémy protiprávnej pomoci má v zásade všeobecnú platnosť, keďže objektívne platí pre určité situácie a vykazuje všeobecné a abstraktné právne účinky. [33] Za určitých okolností sa ustanovenia všeobecne záväzného právneho aktu však môžu osobne týkať niektorých fyzických alebo právnických osôb, ak sú tieto osoby dotknuté z dôvodu určitých vlastností, ktoré sú pre ne osobitné, alebo z dôvodu osobitnej situácie, ktorá ich charakterizuje vo vzťahu ku všetkým ostatným osobám. [34]

57. V ďalšom Súd prvého stupňa zamietol prístup Komisie, podľa ktorého sú skutoční príjemcovia schémy pomoci osobne dotknutí iba vtedy, keď sa schéma pomoci vykonáva prostredníctvom individuálnych rozhodnutí [35]. Takýto prístup nie je zlučiteľný ani s judikatúrou, [36] ani so systémom kontroly štátnej pomoci [37]. Nakoniec sa Súd prvého stupňa zaoberal tvrdením Komisie, podľa ktorého sú vnútroštátne orgány pri výkone napadnutého rozhodnutia oprávnené v každom individuálnom prípade overiť, či sú splnené podmienky na uplatnenie článku 87 ods. 1 ES. Takéto oprávnenie Súd prvého stupňa zamietol. [38]

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

58. Podľa názoru *Komisie* má odôvodnenie Súdu prvého stupňa právne vady. Napadnuté rozhodnutie je v prvom rade všeobecne platným aktom. V prípade rozhodnutia o protiprávnej schéme multisektorálnej pomoci nie je totiž Komisia povinná zohľadniť jednotlivé prípady. Z tohto dôvodu taktiež neprijala v napadnutom rozhodnutí žiadny záver o tom, či v prípade žalobcov ide o pomoc. K objasneniu sa dá prísť až pri výkone napadnutého rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie sa preto netýka žalobcov osobne. Nič na

33 — Bod 73 napadnutého rozsudku.
34 — Bod 74 napadnutého rozsudku.
35 — Body 76 až 99 napadnutého rozsudku.
36 — Body 76 až 93 napadnutého rozsudku.
37 — Body 94 až 99 napadnutého rozsudku.
38 — Body 100 až 111 napadnutého rozsudku.

tom nemení ani vydaný príkaz na vymáhanie pomoci uvedený v článku 5 napadnutého rozhodnutia.

59. Okrem toho Súd prvého stupňa nesprávne spojil osobnú dotknutosť žalobcov s ich povinnosťou vrátiť pomoc. Aktívna legitimácia sa musí posudzovať v momente podania žaloby. V tomto momente však ešte nebolo isté, či sú žalobcovia povinní pomoc vrátiť. Až na základe prieskumov, ktoré uskutočnili vnútroštátne orgány v rámci výkonu napadnutého rozhodnutia, vyšlo najavo, ktoré zvýhodnenia je potrebné skutočne vrátiť späť. V prospech tejto skutočnosti hovorí aj fakt, že podnik nemá nijaký záujem na konaní o žalobe, keď je zjavné, že tento podnik nebude povinný vrátiť zvýhodnenia.

60. Navyše Súd prvého stupňa nesprávne určil, že okruh osôb, ktoré sú dotknuté napadnutým rozhodnutím, je úplne identifikovateľný. Úplne identifikovateľný je tento okruh iba v prípade, keď sa počet alebo identita osôb dajú určiť viac-menej presne. Samotná určiteľnosť ale nepostačuje. Komisia musí byť prinajmenšom spôsobilá určiť osoby povinné vrátiť pomoc, k čomu v danom prípade nedošlo. V čase vydania rozhodnutia a podania žaloby totiž nedisponovala potrebnými informáciami.

61. Komisia okrem toho uvádza nesprávne právne posúdenie v časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom Súd prvého stupňa určil, že prístup Komisie nie je zlučiteľný so systémom kontroly štátnej pomoci, ako aj v časti, v ktorej doložil, z akých dôvodov nie sú vnútroštátne orgány oprávnené preskúmať pri výkone príkazu na vymáhanie pomoci v každom konkrétnom prípade existenciu štátnej pomoci.

62. Podľa názoru *Italgas* treba druhý odvolací dôvod Komisie zamietnuť. Na rozdiel od názoru Komisie nespojil Súd prvého stupňa osobnú dotknutosť žalobcov s povinnosťou vrátenia, ale s tým, že napadnuté rozhodnutie zasahuje priamo do ich právneho postavenia. Výlučne určiteľnosť okruhu osôb, a nie skutočnosť, či môže Komisia určiť okruh osôb, je okrem toho rozhodujúca. Ďalej si Komisia zamenila aktívnu legitimáciu so záujmom konať. Okrem toho vedie postup Komisie k tomu, že prístup žalobcov k súdom Únie je v rukách Komisie. Podľa toho môže Komisia vylúčiť aktívnu legitimáciu jednotlivca tým, že svoje rozhodnutie skoncipuje abstraktne. Pokiaľ ide o pokyny Komisie vnútroštátnym orgánom v rámci výkonu napadnutého

rozhodnutia, neexistujú žiadne účinné možnosti súdnej ochrany.

63. Námietky Komisie týkajúce sa určenia Súdu prvého stupňa, podľa ktorého prístup Komisie nie je zlučiteľný so systémom kontroly štátnej pomoci, sú podľa názoru spoločnosti Italgas neúčinné, keďže nie sú základnou časťou odôvodnenia. To isté platí aj pre námietky Súdu prvého stupňa, podľa ktorých neexistuje žiadne oprávnenie vnútroštátnych orgánov preskúmať pri výkone napadnutého rozhodnutia v každom jednotlivom prípade existenciu štátnej pomoci. V zostávajúcej časti sú námietky, ktoré smerujú proti tomuto určeniu, nedôvodné.

64. Aj podľa názoru *Comitato* je potrebné druhý odvolací dôvod Komisie zamietnuť. [39] Inak než pre potenciálnych príjemcov nie je napadnuté rozhodnutie pre skutočných príjemcov aktom všeobecnej povahy, keďže sa so skutočnými zvýhodneniami dotýka určiteľného počtu podnikov v ich právnom postavení. Skutoční príjemcovia by boli určení ako adresáti rozhodnutia o vymáhaní vnútroštátnych orgánov. Preto je ich postavenie porovnateľné s postavením príjemcu individuálnej pomoci.

39 — Spoločnosť Comitato sa v nadpise svojho vyjadrenia odvoláva na námietky Komisie o záujme na konaní. Vecne sa však jej pripomienky týkajú aktívnej legitimácie.

3. Právne posúdenie

65. Keďže Súd prvého stupňa oprel svoje odôvodnenie v prvom rade o analýzu judikatúry Súdneho dvora, [40] najprv preskúmam námietky Komisie, ktoré smerujú proti tejto časti odôvodnenia Súdu prvého stupňa.

66. Tieto námietky sú nedôvodné. Súd prvého stupňa presne určil, že úľavy na sociálnych odvodoch skutočných príjemcov treba považovať podľa judikatúry Súdneho dvora za osoby osobne dotknuté napadnutým rozhodnutím (a). Námietky, ktoré predniesla Komisia proti tejto judikatúre, je potrebné zamietnuť(b).

a) O judikatúre Súdneho dvora

67. Ako Súd prvého stupňa výstižne konštatoval, [41] môžu byť iné osoby než adresáti rozhodnutia rozhodnutím osobne dotknutí, keď sa ich toto rozhodnutie týka z dôvodu určitých osobitných vlastností alebo z dôvodu osobitnej okolnosti, ktorá ich vylučuje z okruhu všetkých ostatných osôb, a tým ich individualizuje obdobným spôsobom ako

40 — Body 76 až 93 napadnutého rozsudku.
41 — Pozri bod 74 napadnutého rozsudku.

osobu, ktorej je rozhodnutie určené (takzvané pravidlo rozsudku Plaumann). [42]

68. Keďže Komisia považuje v rozhodnutí vnútroštátnu schému multisektorálnej pomoci za nezlučiteľnú so spoločným trhom, potom nie sú osoby, ktoré by boli touto schémou iba *potenciálne zvýhodnené*, podľa pravidla rozsudku Plaumann takýmto rozhodnutím osobne dotknuté. Potenciálni príjemcovia schémy multisektorálnej pomoci sú totiž všeobecnou a abstraktne opísanou skupinou osôb. [43]

69. Pokiaľ však Komisia v takomto rozhodnutí nariadi, že pomoci poskytnuté členským štátom podľa vnútroštátnej schémy musia byť vrátené späť, potom sú podľa tejto schémy *skutoční príjemcovia* podľa pravidla rozsudku Plaumann ňou priamo dotknutí. Ako Súd prvého stupňa správne konštatoval [44], v prípade skutočných príjemcov ide totiž o skupinu osôb, ktorá je v čase vydania rozhodnutia určiteľná, a teda ohraničiteľná. Napadnuté rozhodnutie sa ich týka aj v ich právnom postavení. Musia sa totiž obávať, že vnútroštátne orgány budú od nich požadovať späť zvýhodnenia získané na základe schémy pomoci. [45]

b) O námietkach Komisie

70. Námietky, ktoré teraz Komisia uplatňuje proti tejto judikatúre, ktorú možno považovať najmä po rozsudkoch Taliansko a Sardegna [46] Lines/Komisia a Taliansko/Komisia [47] za ustálenú, resp. námietky proti uplatneniu tejto judikatúry na prejednávanú vec, nie sú presvedčivé.

i) O prepojení na povinnosť vrátiť pomoc

71. V rozsahu, v akom Komisia najprv namieta, že Súd prvého stupňa podmienil osobnú dotknutosť skutočných príjemcov ich

42 — Rozsudky Súdneho dvora z 15. júla 1963, Plaumann/Komisia, 25/62, Zb. s. 213, 238; z 2. apríla 1998 Greenpeace Council a i./Komisia, C-321/95 P, Zb. s. I-1651, body 7 a 28; z 19. októbra 2000, Taliansko a Sardegna Lines/Komisia, C-15/98 a C-105/99, Zb. s. I-8855, bod 32; z 29. apríla 2004, Taliansko/Komisia, C-298/00 P, Zb. s. I-4087, bod 36; z 8. júla 2010, C-343/09, Afton Chemical Limited/Secretary of State for Transport, Zb. s. I-7027, bod 21.

43 — Rozsudky Súdneho dvora zo 7. decembra 1993, Federmineraria a i./Komisia, C-6/92, Zb. s. I-6357, bod 14 a nasl.; Taliansko a Sardegna Lines/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 42, bod 33; Taliansko/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 42, bod 37.

44 — Bod 84 napadnutého rozsudku.

45 — Rozsudky Taliansko a Sardegna Lines/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 42, bod 34 a nasl.; Taliansko/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 42, bod 38.

46 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 42.

47 — Tamže.

povinnosťou vrátiť zvýhodnenie, hoci táto povinnosť v momente vydania rozhodnutia, resp. podania žaloby ešte neexistovala, s touto námietkou nemožno súhlasiť.

72. Na rozdiel od názoru Komisie nie sú totiž skutoční príjemcovia osobne dotknutí až po tom, ako ich vnútroštátne orgány vyzvú k vráteniu pomoci. Skôr platí, že samotný príkaz Komisie na vymáhanie pomoci sa týka osobne všetkých osôb, ktoré boli podľa systému úľav na sociálnych odvodoch skutočne zvýhodnené, iba ak by Komisia v napadnutom rozhodnutí v súvislosti s ich prípadom alebo v súvislosti s určitými skupinami osôb, do ktorých sú aj ony zahrnuté, konštatovala, že úľavy na sociálnych odvodoch sú zlučiteľné s článkom 87 ES. Takéto rozhodnutie totiž ovplyvňuje skutočných príjemcov v ich právnom postavení a to nezávisle od toho, ako sa toto rozhodnutie chápe.

73. Pokiaľ treba článok 5 v spojení s článkom 1 ods. 2 a článkom 2 napadnutého rozhodnutia chápať tak, že Talianska republika je ním vyzvaná, aby požadovala vrátenie všetkých úľav na sociálnych odvodoch, ktoré nie sú podľa článku 1 ods. 1, článku 3 a článku 4, resp. podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, výslovne vyhlásené za zlučiteľné s článkom 87 ES, je priamy negatívny vplyv na právne postavenie žalobcov napadnutým rozhodnutím zjavný. Podľa tohto chápania je totiž iba otázkou času, keď budú vnútroštátnymi orgánmi vyzvaní na vrátenie pomoci.

74. Komisia chápe článok 5 v spojení s článkom 1 ods. 2 a článkom 2 napadnutého rozhodnutia v tom zmysle, že vrátenie pomoci vo forme úľav na sociálnych odvodoch je nariadené iba v tom rozsahu, v akom u nich ide aj v jednotlivom prípade o štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Toto vnútroštátne orgány posudzujú až pri výkone rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie sa aj podľa tohto ponímania osobne týka skutočných príjemcov.

75. Vnútroštátne orgány sú totiž pri výkone napadnutého rozhodnutia predovšetkým viazané v ňom obsiahnutými konštatovaniami Komisie. Hoci Komisia upozorňuje na to, že nepreskúmala, či úľavy na sociálnych odvodoch v jednotlivých prípadoch narúšajú hospodársku súťaž alebo ovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi, aj tak prijala v súvislosti s inými podmienkami článku 87 ods. 1 ES konštatovanie, ktoré zaväzuje vnútroštátne orgány aj v rámci preskúmania konkrétnych prípadov. Komisia v odôvodneniach č. 52 až 56 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že úľavy na sociálnych odvodoch predstavujú zvýhodnenia v zmysle 87 ods. 1 ES, hoci taliansky zákonodarca nimi chcel kompenzovať nevýhody hospodárskej súťaže. Napadnuté rozhodnutie teda obsahuje konštatovanie Komisie, ktoré viaže vnútroštátne orgány pri výkone rozhodnutia o vymáhaní. Dotýka sa tak skutočných príjemcov priamo v ich právnom postavení.

76. V prospech predpokladu osobnej dotknutosti v takomto prípade hovorí aj myšlienka

účinnej súdnej ochrany. Takáto ochrana by totiž nebola daná vtedy, keby bol podnik, ktorý chce postupovať voči konštatovaniu uvedenému v už napadnutom rozhodnutí, odkázaný na súdnu ochranu pred vnútroštátnymi súdmi. Vnútroštátne súdy sú totiž ako vnútroštátne orgány viazané takýmto konštatovaním Komisie, takže by nemohli robiť nič iné než predložiť túto otázku Súdnemu dvoru. [48]

77. Nakoniec nie je podľa môjho názoru možné ukladať bremeno na skutočných príjemcov tým, že Komisia nešla do hĺbky pri odôvodnení napadnutého rozhodnutia týkajúceho sa určitých podmienok článku 87 ods. 1 ES, takže pre jednotlivého skutočného príjemcu nie je zjavné, či sa voči nemu vydá rozhodnutie o vymáhaní pomoci.

78. Preto sa napadnuté rozhodnutie týka skutočných príjemcov osobne bez ohľadu na skutočnosť, ako sa má toto rozhodnutie chápať.

ii) O dostatočnej určiteľnosti

79. Aj ďalšiu námietku Komisie, podľa ktorej skutoční príjemcovia úľav na sociálnych odvodoch neboli dostatočne určiteľní, treba zamietnuť. Na rozdiel od názoru Komisie nie je dôležité, že Komisia ich poznala alebo mohla poznať v čase vydania rozhodnutia alebo podania žaloby. Podľa pravidla rozsudku Plaumann je rozhodujúce iba to, že okruh skutočných príjemcov je ohraničiteľný. [49] Súd prvého stupňa tak v bode 81 a nasl. a 84 napadnutého rozsudku správne poukázal na to, že v prípade skutočných príjemcov išlo o ohraničiteľný, a teda určiteľný okruh osôb. V rozsahu, v akom Súdny dvor v bode 91 a nasl. napadnutého rozsudku navyše poukázal na fakt, že Komisia poznala presný počet podnikov, ktoré sú príjemcami, ide len ďalší o jasný dôkaz, ktorý nespochybňuje predmetné odôvodnenie Súdu prvého stupňa v bode 81 a nasl. a v bode 84 napadnutého rozsudku.

iii) O zániku záujmu na konaní

80. Odkaz Komisie na skutočnosť, že prípustnosť žaloby skutočného príjemcu môže zaniknúť na základe ďalšieho vyšetrovania vnútroštátnych orgánov v rámci výkonu opatrení Komisie, takisto nie je presvedčivý.

48 — V tomto zmysle aj GRESPAN, D.: In: MEDERER, W., PESARESI, N., VAN HOOF, M: *EU Competition Law*. Claeys & Casteels 2008, Volume IV, State Aid, Book One, 3366.

49 — Rozsudok Súdneho dvora zo 17. septembra 2009, Komisia/Koninklijke Friesland Campina, C-519/07 P, Zb. s. I-8495, bod 59.

V tejto súvislosti je totiž potrebné rozlišovať medzi aktívnou legitimáciou na jednej strane a záujmom na konaní na strane druhej.

81. Osobná dotknutosť fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá je podmienkou jej aktívnej legitimácie podľa článku 230 ods. 4 ES, sa totiž riadi iba napadnutým rozhodnutím. Ako už bolo uvedené vyššie, príkazom na vymáhanie pomoci v napadnutom rozhodnutí boli priamo osobne dotknuté všetky osoby, ktoré boli podľa schémy úľav na sociálnych odvodoch skutočne príjemcami, okrem osôb, u ktorých Komisia určila zlučiteľnosť úľav na sociálnych odvodoch s článkom 87 ES. Už v čase vydania napadnutého rozhodnutia a následne v čase podania žaloby už bolo teda jasné, kto bol rozhodnutím osobne dotknutý.

82. Ak sa po vydaní napadnutého rozhodnutia zistí, že niektorý z osobne dotknutých príjemcov nebude vyzvaný k vráteniu úľavy na sociálnych odvodoch, nebude to mať žiadny vplyv na jeho osobnú dotknutosť. Ako výstižne uviedol Súd prvého stupňa v bode 88 a nasl. napadnutého rozsudku, tejto osobe môže potom chýbať záujem na konaní o žalobe proti napadnutému rozhodnutiu, pretože v takomto prípade už viac nemá záujem na zrušení napadnutého rozhodnutia.

iv) O neželaných následkoch

83. Komisia ďalej namieta, že domnienka osobnej dotknutosti skutočných príjemcov pomoci by pre nich priniesla so sebou neželané následky. Tieto osoby by potom mohli postupovať už len podľa článku 230 ES proti rozhodnutiu Komisie o vymáhaní pomoci; preskúmanie platnosti takého rozhodnutia formou návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ods. 1 písm. b) prvej alternatívy ES by už nebolo možné.

84. Ani táto námietka ma nepresvedčila. Ako Súd prvého stupňa správne uviedol v bode 90 napadnutého rozsudku, z judikatúry Súdneho dvora [50] totiž nemožno odvodiť, že by sa všetky aktívne legitimované fyzické alebo právnické osoby podľa článku 230 ods. 4 ES mohli voči rozhodnutiu Komisie domáhať neplatnosti takéhoto rozhodnutia iba formou žaloby o neplatnosť a že by im bolo bránené spochybniť platnosť tohto rozhodnutia v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

85. V rozsahu, v akom sa Komisia odvoláva na rozsudok Textilwerke Deggendorf, treba

50 — Rozsudky Súdneho dvora z 9. marca 1994, Textilwerke Deggendorf, C-188/92, Zb. s. I-833, body 10 až 26; z 12. decembra 1996, Accrington Beef a i., C-241/95, Zb. s. I-6699, body 15 a 16, ako aj z 11. novembra 1997, Eurotunnel a i., C-408/95, Zb. s. I-6315, bod 28 a nasl.

poukázať na skutočnosť, že v tejto právnej veci existovali osobitné okolnosti, ktoré hovorili v prospech neprípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania. Po prvé bol príjemca pomoci v tomto prípade v rozhodnutí Komisie výslovne uvedený, hoci nie menovite, ale predsa spomínaný takým spôsobom, že o jeho identite neexistovala žiadna pochybnosť. [51] Po druhé ho o rozhodnutí Komisie informovali vnútroštátne orgány a bol upozornený na možnosť podania žaloby na Súdny dvor. [52]

86. Prejednávaný prípad je iný. Po prvé žalobcovia neboli v napadnutom rozhodnutí uvedení menovite. Po druhé v čase jeho vydania nebolo zjavné, od ktorých skutočných prijímateľov vnútroštátne orgány budú požadovať vrátenie úľav na sociálnych odvodoch. V takomto prípade nemožno skutočnému príjemcovi podľa môjho názoru vytýkať, že aj keď je aktívne legitimovaný v zmysle článku 230 ods. 4 ES, nepodá priamo žalobu proti napadnutému rozhodnutiu, ale najprv vyčká na opatrenia vnútroštátnych orgánov.

87. V tomto smere sa mi zdá dôležitý aj rozsudok Atzeni [53]. Na rozdiel od názoru Komisie Súdny dvor v tomto rozsudku totiž nespochybňuje svoju judikatúru potvrdenú v rozsudkoch Taliansko a Sardegna Lines [54] a Taliansko/Komisia [55] o osobnej dotknutosti skutočných príjemcov. Skôr v tomto rozsudku iba zdôraznil, že v prípade, keď nie je možné vyčítať osobe, že nevyužila zjavne existujúcu možnosť žaloby proti rozhodnutiu Komisie, je prípustný návrh na začatie prejudiciálneho konania, v ktorom je Súdny dvor požiadaný o vyjadrenie k platnosti rozhodnutia Komisie. [56] Námietku Komisie je potrebné preto zamietnuť.

v) O protirečivosti záverov

88. Námietka Komisie ma napokon nepresvedčila ani o tom, že predpoklad osobnej dotknutosti skutočných príjemcov vedie k protirečivým výsledkom, pretože v tomto prípade by sa s podnikmi zaobchádzalo lepšie len preto, lebo členský štát nedodržal oznamovaciu povinnosť. Myšlienka, že členský štát nemá mať žiadne zvýhodnenie z nedodržania oznamovacej povinnosti môže byť síce zohľadnená, pokiaľ ide o kritérium Komisie

51 — Pozri bod 3 návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs 15. septembra 1993 vo veci Textilwerke Deggendorf, rozsudok už citovaný v poznámke pod čiarou 50.

52 — Tamže.

53 — Rozsudok Súdneho dvora z 23. februára 2006, Atzeni a i., C-346/03 a C-529/03, Zb. s. I-1875, body 30 až 34.

54 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 42.

55 — Už citovaný v poznámke pod čiarou 42.

56 — V tomto zmysle aj GRESPAN, D.: c. d. v poznámke pod čiarou 48, 3369.

pri protiprávnej schéme multisektorálnej pomoci. [57] Nepovažujem však za správne preniesť túto myšlienku neobmedzene aj na aktívnu legitimáciu fyzických a právnických osôb, a najmä na kritériá na posudzovanie ich osobnej dotknutosti, ktoré sa podľa ustálenej judikatúry riadia pravidlom rozsudku Plaumann.

c) Návrh

89. V závere je potrebné najskôr určiť, že Súd prvého stupňa právom sledoval judikatúru Súdneho dvora. Určenie Súdu prvého stupňa, na základe ktorého sú žalobcovia vo veciach T-254/00, T-270/00 a T-277/00 ako skutoční príjemcovia úľav na sociálnych odvodoch napadnutým rozhodnutím dotknutí osobne, je teda už odkazom Súdu prvého stupňa na judikatúru Súdneho dvora dostatočne odôvodnené.

90. Z toho vyplýva, že ďalšie námietky Komisie sú irelevantné. [58] Dôvodom je skutočnosť, že ani časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorej Súd prvého stupňa uviedol, z akých dôvodov nie je postup Komisie zlučiteľný so systémom kontroly štátnej pomoci, ani časť, v ktorej Súdny dvor uviedol, prečo nemajú mať vnútroštátne orgány pri výkone napadnutého rozhodnutia oprávnenie preskúmať v každom jednotlivom prípade existenciu podmienok článku 87 ods. 1 ES, sú potrebné na konštatovanie Súdu prvého stupňa, že žalobcovia boli napadnutým rozhodnutím osobne dotknutí. Právny omyl v týchto častiach rozsudku tým nie je spôsobilý spochybniť toto konštatovanie Súdu prvého stupňa.

91. Druhý odvolací dôvod Komisie je preto potrebné zamietnuť v celom rozsahu.

C — *O aktívnej legitimácii Comitato*

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

92. Svojím tretím odvolacím dôvodom podala Komisia námietky proti konštatovaniu Súdu prvého stupňa v bode 114 a nasl. napadnutého rozsudku, podľa ktorého má

57 — V tejto súvislosti je potrebné poukázať na odôvodnenie v bode 150 týchto návrhov a na judikatúru uvedenú v poznámke pod čiarou 85.

58 — Rozsudky Súdneho dvora z 12. júla 2001, Komisia a Francúzsko/TF1, C-302/99 P a C-08/99 P, Zb. s. I-5603, body 26 a 27; z 19. apríla 2007, ÚHVT/Celltech, C-273/05 P, Zb. s. I-2883, bod 56 a nasl.

Comitato ako organizácia, ktorá zoskupuje rôzne profesijné združenia, aktívnu legitimáciu. Súd prvého stupňa v ňom najprv poukázal na skutočnosť, že nepotrebuje preskúmať prípustnosť žaloby Comitato vo veci T-277/00, keďže už žaloba jeho spolužalobkyne Coopservice je prípustná. Okrem toho je Comitato organizácia, ktorá zoskupuje rôzne profesijné združenia usadené na území Benátok a Chioggie priamo alebo osobne dotknuté napadnutým rozhodnutím. Comitato koná namiesto svojich členov, ktorých žaloby boli prípustné.

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

93. Podľa názoru *Komisie* nemal Súd prvého stupňa upustiť od preskúmania prípustnosti žaloby podanej Comitato. Okrem toho je judikatúra v súvislosti s aktívnou legitimáciou profesijných združení neprenosná na organizáciu, ktorá zoskupuje rôzne profesijné združenia. Navyše chýbali dôkazy o skutočnosti, že ju členovia profesijných združení poverili obhajovaním svojich záujmov pred Súdom prvého stupňa a profesijné združenia na to poverili Comitato.

94. *Comitato* požaduje, aby sa tento odvolací dôvod zamietol. Podľa jeho stanov spočíva jeho úloha najmä v tom, aby spájal opatrenia proti zákazu úľav na sociálnych odvodoch. K tomu patrí aj podanie opravných prostriedkov. Okrem toho sa aktívne zúčastnil konania vo veci formálneho zisťovania.

3. Právne posúdenie

95. Najprv je potrebné konštatovať, že Súd prvého stupňa už z vyššie uvedených dôvodov [59] nemal upustiť od preskúmania aktívnej legitimácie Comitato vo veci T-277/00, aj keď bola žaloba jeho spolužalobkyne Coopservice v tejto veci prípustná.

96. Námietky Komisie, ktoré sú subsidiárne nasmerované proti konštatovaniu Súdu prvého stupňa, že Comitato mal aktívnu legitimáciu, však v konečnom dôsledku nemožno uznať.

97. Podľa ustálenej judikatúry má združenie, ktoré zastupuje záujmy svojich jednotlivých členov a zároveň sa pokúša chrániť záujmy celého sektora, aktívnu legitimáciu vtedy, keď ju mali títo členovia. [60] Pochybnosť Komisie o prenosnosti tejto judikatúry na organizáciu,

59 — Pozri bod 49 návrhov.

60 — Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. júla 1995, AITEC a i./Komisia, T-447/93 až T-449/93, Zb. s. II-1971, bod 60.

ktorá zoskupuje rôzne profesijné združenia, však uznať nemožno. Podstata tejto judikatúry spočíva totiž v tom, že prípadné žaloby jednotlivých podnikov môžu byť spojené prostredníctvom žaloby profesijného združenia. V prípade organizácie, ktorá zoskupuje rôzne profesijné združenia, je možné potvrdiť túto myšlienku spojenia dokonca v silnejšej miere než pri profesijnom združení. Nie je to ani v rozpore s tým, že Comitato bol vo veci T-277/00 činný ako spolužalobca, keďže nemôže byť vylúčené, že aj správanie sa Comitato ako spolužalobcu je nasmerované na ochranu záujmov celého sektora.

98. V rozsahu, v akom Komisia ďalej namieta, že „postupné“ poverovanie Comitato nebolo dostatočne preukázané, je táto námietka prípustná. Komisia totiž nenamieta posúdenie skutkového stavu Súdom prvého stupňa, ale skôr to, že Súd prvého stupňa nedisponoval potrebnými informáciami, aby mohol vychádzať z takéhoto poverenia Comitato. Takáto námietka je v odvolaní prípustná. [61]

99. Námietka Komisie nemôže byť zamietnutá s poukázaním na skutočnosť, že odôvodnenie Súdu prvého stupňa bolo dostatočné, lebo rozsudok Súdu prvého stupňa nemusí upravovať detailné odôvodnenie každého jednotlivého bodu. To by totiž predpokladalo, že Súd prvého stupňa skutočne preskúmal „postupné“ poverenie Comitato a iba v skratke podal svoje odôvodnenie. Samotný Comitato pritom uviedol, že stanovy, z ktorých vyplýva jeho poverenie, Súdu prvého stupňa nepredložil.

100. Zdá sa mi však, že aktívnu legitimáciu Comitato v prejednávanom prípade nemožno oprieť len o skutočnosť, že zastupuje záujmy profesijných združení. Skôr mi postačuje na základe uvedenej judikatúry fakt, že Comitato zastupuje prinajmenšom záujmy niektorých aktívne legitimovaných podnikov a zároveň sa snaží chrániť záujmy celého sektora. Na základe skutočnosti, že Comitato spoločne s aktívne legitimovaným podnikom, akým je Coopservice, podal žalobu, možno v prejednávanom prípade odvodiť, že Comitato plnil svoju úlohu prinajmenšom so súhlasom tohto podniku. V ostatnej časti je potrebné poukázať na skutočnosť, že Comitato sa aktívne zúčastnil na konaní vo veci formálneho zisťovania.

101. Preto navrhujem tretí odvolací dôvod Komisie pri čiastočnej zmene odôvodnenia napadnutého rozsudku zamietnuť.

61 — Rozsudok Súdneho dvora z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, body 392 až 405.

D — *O záujme na konaní*

102. Svojím štvrtým odvolacím dôvodom *Komisia* namieta, že Súd prvého stupňa nepreskúmal dostatočne záujem žalobcov na konaní. Pri podaní žaloby tento záujem neexistoval, keďže v tomto čase nebolo isté, či žalobcovia budú zaviazaní vrátiť úľavy na sociálnych odvodoch. Podľa názoru Italgas je potrebné túto námietku zamietnuť. Súd prvého stupňa právom uviedol, že záujem na konaní vyplýva priamo z napadnutého rozhodnutia.

103. Štvrtý odvolací dôvod Komisie je nedôvodný. Ako správne uviedol Súd prvého stupňa v bode 88 a nasl. napadnutého rozsudku, žalobcovia mali záujem na konaní, pretože zrušenie napadnutého rozhodnutia by zlepšilo ich právne postavenie. Napadnuté rozhodnutie ovplyvňuje už priamo aj právne postavenie skutočných príjemcov úľav na sociálnych odvodoch. [62] Toto odôvodňuje nielen aktívnu legitimáciu, ale aj záujem na konaní skutočných príjemcov. Tento záujem však môže neskôr zaniknúť, pokiaľ je s dostatočnou istotou jasné, že vnútroštátne úrady neprikážu skutočnému príjemcovi vrátiť úľavy na sociálnych odvodoch. [63]

62 — Pozri bod 72 až 78 návrhov.

63 — Pozri bod 80 a nasl. návrhov.

E — *Návrh*

104. Prvý odvolací dôvod Komisie je dôvodný v tom rozsahu, v akom Súd prvého stupňa nepreskúmal, v akom rozsahu sa Comitato dovolával žalobných dôvodov, o ktoré sa opieral v právnej veci T-277/00, ako aj v skoršej právnej veci T-231/00 a v akom Súd prvého stupňa žalobu, ktorú podal Comitato v právnej veci T-277/00 nezamietol z dôvodu prekážky začatého konania v rozsahu, v akom ide o tie isté žalobné dôvody. V ostatnej časti je potrebné vzájomné odvolanie Komisie zamietnuť.

VI — O odvolaniach, ktoré podali Italgas, Hotel Cipriani a Comitato

105. V napadnutom rozsudku zamietol Súd prvého stupňa žaloby vo veciach T-254/00, T-270/00 a T-277/00 ako nedôvodné. Hotel Cipriani, Italgas a Comitato, ktorí boli žalobcami v týchto veciach, v podstate vo svojich odvolaniach tvrdia, že sa Súd prvého stupňa dopustil pri uplatnení článku 87 ods. 1 ES, článku 86 ods. 2 ES, článku 87 ods. 3 písm. c) a d) ES, ako aj článkov 14 a 15 nariadenia č. 659/1999 právne nesprávneho posúdenia. Okrem toho porušil Súd prvého stupňa zákaz diskriminácie a nesprávne určil, že Komisia dostatočne odôvodnila napadnuté

rozhodnutie. V ďalšom preskúmam spoločne súbežné odvolacie dôvody, ktoré podali Hotel Cipriani, Italgas a Comitato (ďalej len „odvolatelia“). [64]

A — *Kompenzačná povaha úľav na sociálnych odvodoch*

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

106. Odvolatelia najprv podali námietky proti určeniu Súdu prvého stupňa, že úľavy na sociálnych odvodoch je potrebné považovať za zvýhodnenia v zmysle článku 87 ods. 1 ES. V napadnutom rozhodnutí Komisia konštatovala, že povaha zvýhodnenia, ktorú majú úľavy na sociálnych odvodoch, nezanikne z dôvodu, že s úľavami na sociálnych odvodoch by sa mali kompenzovať štrukturálne znevýhodnenia, ktorým boli vystavené podniky usadené na území Benátok a Chioggie. Toto konštatovanie Komisie Súd prvého stupňa potvrdil v bodoch 179 až 198 napadnutého rozsudku.

107. V nich sa Súd prvého stupňa odvolal najprv na judikatúru Súdneho dvora, ako aj na to, že predpisy hospodárskej súťaže nemajú zabezpečiť žiadnu dokonalú ale iba skutočnú a účinnú hospodársku súťaž. [65] Súd prvého stupňa síce uviedol, že v niektorých osobitných situáciách nemôže zvýhodnenie, ktorého účelom je kompenzácia znevýhodnenia, predstavovať zvýhodnenie v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Takáto osobitná situácia však neexistuje v tomto prípade, kde úľavy na sociálnych odvodoch mali čiastočne vyrovnať štrukturálne nevýhody podnikov podmienené miestom ich usadenia. [66]

108. Subsidiárne sa Súd prvého stupňa odvolal na skutočnosť, že neexistuje žiadna priama súvislosť medzi úľavami na sociálnych odvodoch a cieľom, ktorým je kompenzovať dodatočné náklady, ktoré vznikajú podnikom usadeným v Benátkach a Chioggii. [67] Okrem toho talianska vláda neuskutočnila žiadne porovnanie medzi podnikmi usadenými v Benátkach a Chioggie na jednej strane a priemerným podnikom v Spoločenstve na druhej strane, ale iba medzi nákladmi podniku usadeného na území Benátok a Chioggie na jednej strane a nákladmi talianskeho podniku na pevnine na druhej strane. [68]

64 — Preskúmanie odvolania Comitato nasleduje pre prípad, že by Súdny dvor neprijal tu uvádzaný názor o čiastočnej neprípustnosti žaloby Comitato. K preskúmaniu námietky, ktorú podala Coopservice o porušení článku 87 ods. 2 písm. b) ES a ods. 3 písm. b) ES, nedôjde, keďže Coopservice nepodala žiadne odvolanie v stanovenej lehote a tieto námietky nepodal žiadny z navrhovateľov v konaní o odvolaní.

65 — Body 182 až 184 napadnutého rozsudku.

66 — Body 185 až 188 napadnutého rozsudku.

67 — Body 189 až 191 napadnutého rozsudku.

68 — Body 191 až 194 napadnutého rozsudku.

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

109. *Odvolatelia* najprv namietajú proti odôvodneniu Súdu prvého stupňa, že povaha zvýhodnenia, ktorú majú úľavy na sociálnych odvodoch, nezaniká z toho dôvodu, že sa nimi majú kompenzovať štrukturálne znevýhodnenia podnikov usadených v Benátkach a Chioggii. V tejto súvislosti Comitato a talianska vláda namietajú, že Súd prvého stupňa dostatočne nezohľadnil kompenzačnú povahu úľav na sociálnych odvodoch. Zvýhodnenie, ktoré slúži iba na to, aby sa vyrovnalo znevýhodnenie na trhu, nie je štátnou pomocou. Vnútroštátny režim slúžil iba na to, aby udržal schopnosť hospodárskej súťaže podnikov usadených v Benátkach a Chioggii. Uplatniť zákaz štátnej pomoci tak, aby viedol k odchodu podnikov a zániku hospodárskej súťaže, by bolo veľmi rozporuplné. Hotel Cipriani a spoločnosť Coopservice tvrdia, že Súd prvého stupňa nedostatočne zohľadnil ciele vnútroštátneho zákonodarcu, ktorý chcel zachovať historické centrum Benátok a podporovať zamestnanosť. Taliansky zákonodarca posúdil kvantitatívne a kvalitatívne väčšie bremená, ktoré znášajú podniky usadené na území Benátok a Chioggie. K tomuto posúdeniu nemohli zaujať detailný analytický prístup Komisia ani Súd prvého stupňa. Okrem toho nie je možné poukázať na fakt, že by bolo možné zvýšením cien hotela vyvážiť vyššie náklady. Po prvé nie všetky zvýhodnené podniky prevádzkovali turistickú činnosť. Po druhé hospodárska súťaž nemá viesť k zvýšeniu, ale k zníženiu cien.

110. Italgas vytýka omyl v odôvodnení. Súd prvého stupňa uviedol, že existujú osobitné situácie, keď vyrovnanie znevýhodnenia spôsobí zánik povahy zvýhodnenia, ktorú má opatrenie, bez toho, aby presvedčivo doložil, pre aké dôvody nejde v prejednávanom prípade o takúto osobitnú situáciu.

111. Talianska vláda okrem toho porovnaním talianskych úradov so súkromným podnikom a sociálnych odvodov s poistným dospela k názoru, že súkromný podnik by v prípade, akým je tento, znížil poistné.

112. Okrem toho odvolania smerujú proti subsidiárnemu odôvodneniu Súdu prvého stupňa, podľa ktorého neexistuje žiadna priama súvislosť medzi úľavami na sociálnych odvodoch a cieľom, ktorým je vyrovnať dodatočné náklady podnikov usadených v Benátkach a Chioggii,[69] ako aj proti subsidiárnemu odôvodneniu, podľa ktorého talianske úrady neuskutočnili žiadne porovnanie

69 — Body 189 až 191 napadnutého rozsudku.

medzi podnikmi usadenými na území Benátok a Chioggie na jednej strane a priemerným podnikom v Spoločenstve na strane druhej. [70]

113. Podľa názoru *Komisie* je potrebné tieto námietky zamietnuť. Súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že cieľ kompenzácie štrukturálnych znevýhodnení nemení povahu úľav na sociálnych odvodoch ako zvýhodnenia v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Iba odôvodnenie Súdu prvého stupňa je právne chybné, a preto ho treba zmeniť. Neexistuje totiž nijaká osobitná situácia, v ktorej by mohla zaniknúť povaha zvýhodnenia na základe cieľa, ktorým je vyrovnanie štrukturálnych znevýhodnení jedného sektora alebo oblasti. Preto je potrebné odôvodnenie napadnutého rozsudku zmeniť. Okrem toho je potrebné zamietnuť aj námietky odvolateľov, ktoré smerujú proti subsidiárnemu odôvodneniu Súdu prvého stupňa.

3. Právne posúdenie

114. Najprv je potrebné preskúmať, či Súd prvého stupňa nesprávne predpokladal, že úľavy na sociálnych odvodoch predstavujú zvýhodnenie v zmysle článku 87 ods. 1 ES, aj keď nimi taliansky zákonodarca chcel vyrovnať znevýhodnenia hospodárskej súťaže podnikov usadených na území Benátok a Chioggie.

a) O výklade pojmu zvýhodnenie

115. V rozsahu, v akom odvolatelia tvrdia, že Súd prvého stupňa nesprávne vyložil pojem zvýhodnenie v zmysle článku 87 ods. 1 ES, treba tieto námietky zamietnuť.

116. Súd prvého stupňa sa totiž oprel v bode 182 napadnutého rozsudku o ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej to, že sa členský štát pokúša vyrovnať znevýhodnenia podnikov v hospodárskej súťaži v určitom hospodárskom odvetví alebo určitej oblasti pomocou zvýhodnení, nemôže tieto opatrenia zbaviť povahy štátnej pomoci. [71]

117. Pri posúdení, či opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, sa v podstate nevychádza z cieľov, ktoré sa ním sledujú, ale z jeho účinkov. Ciele, ktoré sa opatrením sledujú, sa naopak zohľadnia až v rámci preskúmania, či je pomoc zlučiteľná

70 — Body 191 až 194 napadnutého rozsudku.

71 — Rozsudky Súdneho dvora z 10. decembra 1969, Komisia/Francúzsko, 6/69 a 11/69, Zb. s. 523, body 20 a 21; z 19. mája 1999, Taliansko/Komisia, C-6/97, Zb. s. I-2981, bod 21; Taliansko/Komisia, už citovaný v poznámke pod čiarou 42, bod 61.

s vnútorným trhom. [72] Ako uviedol Súd prvého stupňa v bodoch 85 až 187 napadnutého rozsudku, táto zásada sa v judikatúre nedodržiava bez výnimky. Na účely tohto prípadu však nie je potrebné vypracovať žiadnu podrobnú analýzu osobitných prípadov, v ktorých sa judikatúra od tejto zásady odkláňa. Komisia totiž správne poukazuje na skutočnosť, že cieľ, ktorým je kompenzácia znevýhodnenia hospodárskej súťaže podnikov podmieneného miestom ich usadenia, neodôvodňuje žiadne odchýlenie sa od tejto zásady.

118. V prospech toho hovorí už štruktúra článku 87 ES. Podľa článku 87 ods. 3 písm. a) až d) ES možno totiž takýto cieľ zohľadniť za okolností v rámci posúdenia zlučiteľnosti pomoci so spoločným trhom. Systematika tejto normy tak hovorí proti zohľadneniu takého cieľa už na úrovni základných znakov pomoci upravených v článku 87 ods. 1 ES.

119. Zohľadnenie takéhoto cieľa v rámci článku 87 ods. 1 ES by navyše nebolo zlučiteľné so zmyslom a účelom tohto ustanovenia. Komisia v odôvodnení č. 53 napadnutého rozhodnutia a Súd prvého stupňa v bode 184 napadnutého rozsudku právom určili, že článok 87 ods. 1 ES chráni každú formu hospodárskej súťaže pred štátnym zásahom vo forme pomoci. Tým nie je chránená iba hospodárska súťaž medzi podnikmi, ktoré sú prevádzkované za porovnateľných podmienok, ale aj medzi podnikmi, ktoré sú činné za nerovnakých podmienok. V rozpore s názorom Comitato a talianskej vlády chráni článok 87 ods. 1 ES okrem toho aj vytláčajúcu hospodársku súťaž. Negatívne účinky vytláčajúcej hospodárskej súťaže však podľa článku 87 ods. 3 ES môžu byť zohľadnené.

b) O nedostatkoch odôvodnenia

120. Ďalej je potrebné zamietnuť námietku spoločnosti Italgas, podľa ktorej Súd prvého stupňa nedostatočne odôvodnil, ako sa úľavy na sociálnych odvodoch odlišujú od osobitných situácií, v ktorých je výnimočne možné zohľadniť sledovaný cieľ pri posúdení povahy pomoci. Súd prvého stupňa sa totiž v bode 181 a nasl. napadnutého rozsudku odvolal najprv na ustálenú judikatúru, na základe ktorej pokus členského štátu kompenzovať znevýhodnenie podnikov určitého hospodárskeho sektora alebo určitej oblasti v hospodárskej súťaži formou zvýhodnení nezbavuje tieto opatrenia povahy štátnej pomoci. Okrem toho v bode 184 napadnutého rozsudku právom konštatoval, že článok 87 ods. 1 ES chráni každú formu hospodárskej

72 — V tomto zmysle aj GRESPAN, D., SANTAMATO S.: c. d. v poznámke pod čiarou 48, 2307.

súťaže. Z tohto odôvodnenia už vyplynulo, že cieľ sledovaný úľavami na sociálnych odvodoch zrejme nebol spôsobilý odstrániť povahu štátnej pomoci. Na základe tejto skutočnosti nebolo potrebné, aby sa Súd prvého stupňa do hĺbky zaoberal osobitnými situáciami, v ktorých je možné zohľadniť cieľ sledovaný opatrením už na úrovni článku 87 ods. 1 ES. Stačilo určenie Súdu prvého stupňa v bode 188 napadnutého rozsudku, že takáto osobitná situácia nenastala a na základe už uvedených argumentov bolo jasné, že úľavy na sociálnych odvodoch boli zvýhodneniami v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

c) O kritériu súkromného hospodárskeho subjektu

121. Odkaz talianskej vlády na skutočnosť, že Súd prvého stupňa mal uplatniť kritérium súkromného hospodárskeho subjektu, je irelevantný už len preto, lebo samotná Talianska republika nepodala žiadne odvolanie a žiadny z odvolateľov sa nedovolával tejto námietky. Navyše porovnanie so súkromným hospodárskym subjektom je nesprávne, a to najmä z toho dôvodu, že úľavy na sociálnych odvodoch nemali taký cieľ, ktorý by sledoval súkromný hospodársky subjekt, a úľavy pre podniky usadené na území Benátok a Chioggie boli poskytnuté nezávisle od ich finančnej situácie, čo nezodpovedá zásade maximalizácie zisku, ktorá je pre súkromný hospodársky subjekt smerodajná.

d) Návrh

122. Námietky odvolateľov, ktoré smerujú proti určeniu Súdu prvého stupňa, podľa ktorého cieľ vyrovnať znevýhodnenia podnikov usadených na území Benátok a Chioggie nevedie k zániku povahy štátnej pomoci v prípade úľav na sociálnych odvodoch, sa preto musia zamietnuť.

123. Na rozdiel od názoru Komisie nepovažujem za bezpodmienečne nutné zmeniť odôvodnenie rozsudku. To by totiž bolo nevyhnutné iba v prípade, keby sa nemohli zamietnuť námietky odvolateľov na základe odôvodnenia obsiahnutého v napadnutom rozsudku. Ako bolo uvedené vyššie, námietky však môžu byť zamietnuté na základe vyššie uvedených prvkov odôvodnenia bez toho, aby sa Súd prvého stupňa musel v jednotlivostiach zaoberať otázkou, v akých osobitných konštelláciách môže byť zohľadnený sledovaný cieľ výnimočne už pri posúdení povahy štátnej pomoci. Preto sa mi nezdá potrebné zmeniť odôvodnenie rozsudku Súdu prvého stupňa

v bodoch 185 až 188, hoci vysvetlenia Súdu prvého stupňa na tomto mieste sú poznačené nesprávnymi právnymi posúdeniami.

B — *O preskúmaní podmienok narušenia hospodárskej súťaže a ovplyvnenia obchodu vnútri Spoločenstva*

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

124. Ostatné námietky odvolateľov, ktoré smerovali proti subsidiárnym tvrdeniam Súdu prvého stupňa v bodoch 189 až 194 napadnutého rozsudku, je potrebné zamietnuť ako irelevantné. [73] Určenie Súdu prvého stupňa, podľa ktorého úľavy na sociálnych odvodoch predstavujú zvýhodnenie v zmysle článku 87 ods. 1 ES, vychádza zo skutočnosti, že cieľ sledovaný úľavami na sociálnych odvodoch, ktorým je kompenzácia znevýhodnení v hospodárskej súťaži v podnikoch usadených na území Benátok a Chioggie, nie je možné zohľadniť v rámci článku 87 ods. 1 ES. Právne nesprávne posúdenie v subsidiárnom odôvodnení Súdu prvého stupňa by tak nemohlo spochybniť jeho určenie, podľa ktorého predstavujú úľavy na sociálnych odvodoch zvýhodnenie v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

125. Námietky odvolateľov smerujúce proti tomu určeniu treba preto v celom rozsahu zamietnuť.

126. Odvolatelia ďalej podali námietky proti konštatovaniam Súdu prvého stupňa, podľa ktorých Komisia dostatočne preskúmala, či úľavy na sociálnych odvodoch narúšajú hospodársku súťaž a ovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi, a toto aj dostatočne odôvodnila. Tieto určenia oprel Súd prvého stupňa o odôvodnenia v bodoch 222 až 252 napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa v nich najprv uviedol, že Komisia sa pri preskúmaní schémy multisektorálnej pomoci môže obmedziť na preskúmanie charakteristických znakov dotknutej právnej úpravy bez toho, aby sa musela zaoberať jednotlivými prípadmi. [74] Okrem toho Súd prvého stupňa uviedol, že rozdelenie dôkazného bremena v konaní o kontrole pomoci závisí od dodržania príslušných procesných povinností Komisie a členských štátov, resp. tretích zúčastnených osôb. [75] Úlohou dotknutého členského štátu, resp. zúčastnených tretích osôb, je poskytnúť Komisii v rámci správneho konania všetky potrebné informácie. [76] Komisia

73 — Pozri k tomu v bode 58 citovanú judikatúru.

74 — Body 227 až 231 napadnutého rozsudku.

75 — Bod 232 napadnutého rozsudku.

76 — Bod 233 a nasl. napadnutého rozsudku.

je teda pri schéme multisektorálnej pomoci povinná iba preskúmať podmienky ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi a narušenia hospodárskej súťaže, pokiaľ jej k tomu boli v správnom konaní predložené dostatočné informácie. Ak Komisia nemá dostatok informácií, môže sa v súlade s judikatúrou odvolávať na predpoklad založený na analýze povahy predmetnej schémy pomoci. [77] Aj rozsah potrebného odôvodnenia Komisie závisí od skutočnosti, ktoré údaje a informácie boli Komisii v správnom konaní poskytnuté. [78] Zákonnosť rozhodnutia Komisie musí byť posúdená len na základe prvkov, ktoré má táto inštitúcia k dispozícii v okamihu prijatia daného rozhodnutia. [79]

127. V nasledujúcej časti Súd prvého stupňa preskúmal, či bolo odôvodnenie Komisie pri zohľadnení týchto údajov dostatočné a jeho odpoveď bola kladná najmä preto, lebo stanoviská a podklady zaslané Komisii v rámci správneho konania neobsahovali nijaké konkrétne údaje alebo údaje, ktoré by mohli upriamiť pozornosť Komisie na určité oblasti hospodárstva a umožnili by jej najmä určiť, že v týchto oblastiach hospodárstva nemohli sporné úľavy na sociálnych odvodoch ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ovplyvniť hospodársku súťaž. Komisii preto neprináležalo, aby zhromažďovala dodatočné informácie od vnútroštátnych orgánov. [80]

128. Súd prvého stupňa následne zamietol žalobné dôvody porušenia zásady zákazu diskriminácie a rozpornosti odôvodnenia, ktoré boli podané v súvislosti s tým, že Komisia síce zohľadnila situáciu mestských podnikov, ale nezohľadnila pritom situáciu žalobcov, resp. určitých oblastí hospodárstva. Aj v tejto súvislosti sa Súd prvého stupňa odvolal na skutočnosť, že Komisii boli predložené špecifické informácie iba v súvislosti s mestskými podnikmi. [81]

129. Súd prvého stupňa ďalej zamietol námietku, že Komisia sa mala viac zaoberať nepatrnou výškou úľav na sociálnych odvodoch a lokálnym charakterom činnosti zvýhodnených podnikov. Nepatrná výška úľav na sociálnych odvodoch nevylučuje možnosť ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi. Aj keby zvýhodnené podniky vykonávali svoju činnosť iba na lokálnej úrovni, mohlo

77 — Bod 235 napadnutého rozsudku.
78 — Bod 236 a nasl. napadnutého rozsudku.
79 — Bod 238 napadnutého rozsudku.
80 — Body 239 až 243 napadnutého rozsudku.
81 — Body 244 až 245 napadnutého rozsudku.

by dôjsť k ovplyvneniu obchodu medzi členskými štátmi a k narušeniu hospodárskej súťaže. [82]

130. Súd prvého stupňa následne určil, že rozhodnutie Komisie bolo dostatočne odôvodnené. [83]

131. Napokon Súd prvého stupňa takisto zamietol žalobný dôvod, na základe ktorého napadnuté rozhodnutie nebolo dostatočne určité pre výkon rozhodnutia vnútroštátnymi orgánmi. V tejto súvislosti uviedol, že odôvodnenie bolo dostatočné na to, aby umožnilo vnútorným orgánom určiť podniky, ktoré sú povinné vrátiť získanú pomoc v rámci výkonu tohto rozhodnutia. Týmto orgánom neprináleží pri výkone napadnutého rozhodnutia preveriť v každom individuálnom prípade, či podmienky na uplatnenie článku 87 ods. 1 ES sú splnené. [84]

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

132. *Italgas* namieta, že Súd prvého stupňa porušil pravidlá o deľbe dôkazného bremena, keďže vychádzal z faktu, že vnútroštátne orgány alebo dotknuté tretie osoby nesú dôkazné bremeno, pokiaľ ide o podmienky článku 87 ods. 1 ES.

133. Súd prvého stupňa sa ďalej dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď určil, že Komisia svoje rozhodnutie odôvodnila dostatočne. Komisia dostala pred vydaním napadnutého rozhodnutia informácie, ktoré vyvolali pochybnosti, či boli úľavy na sociálnych odvodoch pre určité kategórie podnikov, resp. určité oblasti hospodárstva, spôsobilé narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Komisia síce vyzvala talianske úrady na predloženie všetkých potrebných informácií, aby mohla posúdiť pozíciu mestských podnikov. Komisia však bola povinná vykonať ďalšie preskúmanie v súvislosti s inými kategóriami podnikov, na ktoré bola upozornená. Minimálne bola povinná objasniť, ktoré kritériá boli vnútroštátne orgány povinné dodržať pri výkone rozhodnutia, aby sa zabránilo tomu, že vnútroštátne orgány budú požadovať vrátenie zvýhodnení, ktoré nie sú štátnou pomocou.

134. Podľa Italgas Súd prvého stupňa takisto skreslil dôkazy. List mesta Benátky z 18. mája 1998, oznámenie talianskej vlády z 23. januára 1999 a list talianskych orgánov z 10. júna 1999 neobsahovali iba odkazy na skutočnosť, že úľavy na sociálnych odvodoch v prípade mestských podnikov neboli spôsobilé narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod

82 — Body 246 až 248 napadnutého rozsudku.
83 — Body 50 až 253 napadnutého rozsudku.
84 — Bod 251 a nasl. napadnutého rozsudku.

medzi členskými štátmi. Dokumenty navyše obsahovali aj informácie o iných kategóriách podnikov.

135. Súd prvého stupňa napokon nesprávne určil, že napadnuté rozhodnutie je dostatočne určité na to, aby ho vnútroštátne orgány mohli vykonať. Ako Komisia uvádza, napadnuté rozhodnutie je neúplné a muselo byť doplnené listami Komisie z 29. augusta a z 29. októbra 2001. Vydanie takýchto neúplných rozhodnutí nie je zlučiteľné so systémom kontroly štátnej pomoci. Po prvé Komisia už v rámci konania vo veci formálneho zisťovania musí preskúmať odkazy na skutočnosť, že v určitých prípadoch nejde o nijakú pomoc, resp. táto pomoc je zlučiteľná so spoločným trhom. Iba tak možno zabezpečiť, že vnútroštátne orgány budú spôsobilé zabezpečiť riadny výkon rozhodnutia Komisie. Po druhé vyšetrovania nemohli byť preradené do konania o výkone rozhodnutia, pretože potom by nebolo zaručené ani riadne vyšetrovanie uskutočnené Komisiou, ani kontrola Komisie súdmi Spoločenstva.

136. *Hotel Cipriani* takisto podal námietky proti konštatovaniu Súdu prvého stupňa, že rozhodnutie Komisie je dostatočne odôvodnené. Trh hotelov a reštaurácií treba vymedziť lokálne, pretože turisti si najprv zvolia územný cieľ, a potom hotel alebo reštauráciu. Keďže hotely v Benátkach si nekonkurujú v hospodárskej súťaži s hotelmi v iných mestách, nemohli úľavy na sociálnych odvodoch ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.

137. Podľa názoru *Comitato* Súd prvého stupňa konštatovaním, že Komisia neporušila svoje procesné povinnosti, porušil zásadu zákazu diskriminácie. Komisia totiž vykonala hĺbkové preskúmanie, iba pokiaľ ide o mestské podniky, ale nie v súvislosti s inými kategóriami podnikov.

138. Okrem toho *Comitato* a *talianska vláda* spochybňujú konštatovanie Súdu prvého stupňa, podľa ktorého sa Komisia nedopustila žiadneho pochybenia v odôvodnení. Aj v prípade schémy pomoci s regionálnym cieľom sa Komisia nemôže obmedziť na všeobecné konštatovanie alebo odvolávať na domnienky, ale musí podať dôkaz o tom, že boli splnené podmienky článku 87 ods. 1 ES. Odôvodnenie Komisie sa obmedzilo na konštatovanie, že úľavy na sociálnych odvodoch sa poskytli podnikom, ktoré sa podstatnou mierou podieľajú na obchode medzi členskými štátmi,

ako podniky zo sektora živnosti a služieb. Nezohľadnila, že činnosť mnohých podnikov v Chioggii a Benátkach bola iba lokálneho charakteru, hoci to vyplývalo z informácií, ktoré boli Komisii predložené. Podľa názoru talianskej vlády mala Komisia vo väčšej miere zohľadniť nepatrnú výšku úľav na sociálnych odvodoch, lokálny charakter činnosti zvýhodnených osôb a ostrovnú polohu Benátok.

139. Talianska vláda nakoniec zastáva názor, že kritériá pre posúdenie jednotlivých pomocí sa mali uplatniť, pretože Komisia mohla poznať zvýhodnené osoby a výšku úľav na sociálnych odvodoch. Po vydaní napadnutého rozhodnutia vylúčila Komisia existenciu pomoci pre určité podniky, pretože v ich prípade nedošlo k ovplyvneniu obchodu medzi členskými štátmi. Toto preskúmanie mala uskutočniť už v rámci konania vo veci formálneho zisťovania.

140. Podľa názoru *Komisie* treba tieto námietky zamietnuť. Súd prvého stupňa správne určil, že Komisia svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnila.

141. Po prvé správne poukázal na fakt, že Komisia sa pri posúdení protiprávnej schémy multisektorálnej pomoci môže obmedziť na všeobecné posúdenie bez toho, aby analyzovala každú jednotlivú oblasť hospodárstva. V tomto prípade je úlohou vnútroštátnym orgánov a dotknutých tretích osôb, aby Komisii poskytli potrebné informácie a umožnili jej posúdiť, či opatrenie v súvislosti s určitými oblasťami hospodárstva nie je spôsobilé narušiť hospodársku súťaž alebo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi. Informácie predložené Komisii ale nepoukazovali na žiadne osobitosti, pokiaľ ide o hospodárske oblasti hotelového sektora a zásobovania plynom.

142. Po druhé Súd prvého stupňa správne poukázal na skutočnosť, že aj zvýhodnenie činnosti čisto lokálneho významu môže narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, keďže sa to môže prejaviť na ponuke určitých produktov a služieb.

143. Po tretie Súd prvého stupňa sa síce dopustil právne nesprávneho posúdenia v súvislosti s dôkazným bremenom. Jeho závery však v konečnom dôsledku boli správne, takže táto námietka sa pri zmene odôvodnenia napadnutého rozsudku musí zamietnuť. Komisia totiž predložila dôkaz, že režim úľav na sociálnych odvodoch je štátnou pomocou. Predmetom preskúmania Komisie bol režim úľav na sociálnych odvodoch, nie jednotlivé zvýhodnenia poskytnuté na základe tohto režimu. Pokiaľ by Komisia bola o tomto režime informovaná vopred, musela by ho v zásade posúdiť iba všeobecne, bez zohľadnenia jednotlivých prípadov. V kompetencii členského štátu je upozorniť Komisiu na osobitné situácie. Tieto zásady musia platiť aj v prípade,

keď členský štát nedodrží svoju povinnosť. Členské štáty totiž nesmú byť za nedodržanie oznamovacej povinnosti odmenené. Ako vyplýva z napadnutého rozsudku, o žalujúcich podnikoch neboli Komisii predložené nijaké osobitné informácie. V tejto súvislosti poukazuje Komisia na skutočnosť, že vnútroštátne orgány boli niekoľkokrát vyzvané k predloženiu informácií.

3. Právne posúdenie

144. Po štvrté je potrebné zamietnuť námietku týkajúcu sa skreslenia dôkazov. V rozsahu, v akom spoločnosť Italgas napáda posúdenie skutočností zo strany Súdu prvého stupňa, je táto námietka v rámci opravného prostriedku neprípustná. Pokiaľ Italgas tvrdí, že došlo ku skresleniu dôkazov, je to v zásade prípustné. Obsahovo však spoločnosť Italgas nenamieta skreslenie dôkazov, ale ich posúdenie Súdom prvého stupňa. Súd prvého stupňa v každom prípade správne určil, že všeobecné informácie v dôkazných prostriedkoch neobsahovali žiadnu konkrétnu informáciu, ktorá by upozornila Komisiu na osobitnú situáciu určitých odvetví.

145. Po piate treba zamietnuť aj námietku spoločnosti Italgas týkajúcu sa neúplnosti napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ vykazuje odôvodnenie napadnutého rozsudku rozpory, je to spôsobené právne nesprávnym posúdením, ktorého sa dopustil Súd prvého stupňa v rámci posúdenia aktívnej legitimácie. V ostatnej časti nemusí Komisia v rámci posúdenia schémy multisektorálnej pomoci analyzovať nijaké jednotlivé prípady.

146. Odvolatelia spochybňujú konštatovanie Súdu prvého stupňa, podľa ktorého Komisia v napadnutom rozhodnutí dostatočne preskúmala, či režim úľav na sociálnych odvodoch narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, a aj to primerane odôvodnila. V tejto súvislosti namietajú právne nesprávne posúdenie tak v časti odôvodnenia Súdu prvého stupňa, v ktorom Súd prvého stupňa uviedol kritérium, ktoré je potrebné uplatniť, ako aj v časti odôvodnenia, v ktorom Súd prvého stupňa toto kritérium uplatnil.

147. Tieto námietky preskúmam najprv v súvislosti s posúdením režimu úľav na sociálnych odvodoch Súdom prvého stupňa a Komisiou (a). Následne preskúmam, ako treba tieto námietky posúdiť z toho pohľadu, keď sa Komisia v napadnutom rozhodnutí neobmedzila iba na posúdenie režimu úľav na sociálnych odvodoch, ale nariadila aj vymáhanie poskytnutej pomoci (b).

a) O posúdení režimu úľav na sociálnych odvodoch

i) O kritériu preskúmania a o dôkaznom bremene

148. Odvolatelia najprv namietajú právne nesprávne posúdenie kritéria a dôkazného bremena.

— O kritériu preskúmania

149. V rozsahu, v akom odvolatelia namietajú, že sa Súd prvého stupňa dopustil právne nesprávneho posúdenia, pokiaľ ide o kritérium, ktoré má uplatniť Komisia, je táto námietka nedôvodná.

150. Ako Súd prvého stupňa v bode 209 napadnutého rozsudku správne konštatoval, závisí kritérium, ktoré má uplatniť Komisia v rámci kontroly štátnej pomoci, v prvom rade od predmetu kontroly. V prípade, v ktorom Komisia preskúmava zlučiteľnosť protiprávnej schémy multisektorálnej pomoci s článkom 87 ES, je v zásade povinná preskúmať právnu úpravu tejto schémy.[85] V zásade sa teda môže obmedziť na posúdenie vnútroštátneho režimu bez toho, aby skúmala jednotlivé zvýhodnenia poskytnuté podľa tejto schémy. Na tom sa zakladá myšlienka, že členský štát nemá byť odmeňovaný za porušenie svojej oznamovacej povinnosti. Komisia nemá byť v horšom postavení než v prípade, v ktorom členský štát o schéme vopred informoval.

151. Ďalej Súd prvého stupňa v bode 211 a nasl. napadnutého rozsudku výstižne uviedol, že predmet kontroly Komisie môže závisieť aj od informácií, ktoré Komisia získala v priebehu konania. Pokiaľ Komisia nadobudne osobitné informácie týkajúce sa určitých príjemcov, resp. určitého sektora, môže to viesť k procesnoprávnej povinnosti Komisie. Pokiaľ sú informácie úplné, musí Komisia tohto príjemcu[86] alebo sektor zohľadniť. Pokiaľ sú neúplné, musí Komisia, ako vyplýva z článku 13 ods. 1 vety 2 nariadenia 659/1999, členskému štátu uložiť, aby jej v priebehu

85 — Rozsudky Súdneho dvora Taliansko a Sardegna Lines, už citovaný v poznámke pod čiarou 42, bod 51; z 29. apríla 2004, Grécko/Komisia, C-278/00, Zb. s. I-3997, bod 24; z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, C-66/02, Zb. s. I-10901, bod 91 a nasl., a z 15. decembra 2005, Unicredito Italiano, C-148/04, Zb. s. I-11137, bod 67 a nasl.

86 — Rozsudok Súdu prvého stupňa z 22. novembra 2001, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie/Komisia, T-9/98, Zb. s. II-3367, bod 116 a nasl.

lehoty, ktorú stanoví, zaslal všetky potrebné podklady, informácie a údaje.

152. Námietku, že Súd prvého stupňa vychádzal z nesprávneho kritéria, je teda potrebné zamietnuť ako nedôvodnú.

— O dôkaznom bremene

153. Italgas ďalej namieta, že Súd prvého stupňa sa dopustil v súvislosti s dôkazným bremenom právne nesprávneho posúdenia.

154. Táto námietka je dôvodná.

155. Na rozdiel od vyjadrení Súdu prvého stupňa v bode 232 napadnutého rozsudku nenesie totiž ani Talianska republika, ani žalobcovia dôkazné bremeno pre dôkaz, že režim úľavy na sociálnych odvodoch nenarúša hospodársku súťaž alebo neovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Komisia skôr nesie dôkazné bremeno pre dôkaz podmienok článku 87 ods. 1 ES, [87] a tým aj pre dôkaz narušenia hospodárskej súťaže a ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi.

156. Následné konštatovanie Súdu prvého stupňa v bode 233 napadnutého rozsudku, podľa ktorého je vecou členského štátu a dotknutých tretích osôb, aby uplatnili všetky tvrdenia a Komisii poskytli všetky relevantné informácie, považujem ďalej prinajmenšom za nezrozumiteľné. Procesné povinnosti Komisie, členských štátov a ďalších účastníkov konania o preskúmaní systému pomoci neovplyvňujú priamo dôkazné riziko. Je však možné, ako bolo uvedené vyššie, že ovplyvnia tak predmet zisťovania, ako aj otázku, od ktorého momentu sa dôkaz pre splnenie podmienok článku 87 ods. 1 ES považuje za podaný. Článok 13 ods. 1 vety 2 nariadenia č. 659/1999 tak stanovuje, že Komisia môže svoje rozhodnutie vydať na základe informácií, ktorými disponuje, keď členský štát nesplnil jej príkaz na poskytnutie informácie.

157. Odôvodnenie Súdu prvého stupňa týkajúce sa rozdelenia dôkazného bremena je preto právne nesprávne. Súd prvého stupňa, ako to vyplýva z bodu 239 napadnutého rozsudku, však predsa len napriek tomuto právne nesprávnemu posúdeniu preskúmal, či Komisia dostatočne preukázala narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi. Právne nesprávne posúdenie teda nakoniec nemalo nijaký

87 — Pozri rozsudok Súdneho dvora z 13. apríla 1994, Deutschland a Pleuger Worthington/Komisia, C-324/90 a C-342/90, Zb. s. I-1173, bod 23.

účinok. Z tohto dôvodu je potrebné námietku spoločnosti Italgas pri zmene odôvodnenia Súdu prvého stupňa zamietnuť.

— O dôkaze narušenia hospodárskej súťaže a o ovplyvnení obchodu medzi členskými štátmi

— Predbežný návrh

160. Námietka, podľa ktorej Súd prvého stupňa neprávom určil, že Komisia preukázala narušenie hospodárskej súťaže a ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi, je potrebné zamietnuť.

158. Námietky týkajúce sa kritéria a dôkazného bremena teda v konečnom dôsledku nemožno prijať.

ii) O uplatnení kritéria preskúmania

161. Ako bolo uvedené vyššie, Komisia v zásade nemusí pri preskúmaní protiprávnej multisektorálnej schémy pomoci v jednotlivých prípadoch skúmať, či všetky zvýhodnenia, ktoré sa poskytli na základe tohto režimu, predstavujú pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Skôr sa môže obmedziť na dôkaz, že režim ako taký nie je zlučiteľný s článkom 87 ES. Preto ani nemusí preskúmať, či všetky zvýhodnenia, ktoré sa poskytujú podľa režimu, narušujú hospodársku súťaž a ovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi.

159. Odvolatelia podali námietky aj proti časti odôvodnenia, v ktorej Súd prvého stupňa uplatnil toto kritérium na prejednávaný prípad. Tvrdia, že Komisia nepreukázala, resp. dostatočne neodôvodnila, že režim narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Ďalej namietajú, že Komisia v prejednávanom prípade mala povinnosť preskúmať všetky jednotlivé prípady, konkrétnu situáciu spoločnosti Italgas a Hotela Cipriani, resp. situáciu určitých odvetví hospodárstva. Nakoniec namietajú porušenie zásady zákazu diskriminácie a tvrdia skreslenie dôkazov Súdom prvého stupňa.

162. Súd prvého stupňa výstižne konštatoval, že Komisia takýto dôkaz poskytla. Požiadavky na dôkaz, že samotný režim úľav na sociálnych odvodoch je spôsobilý narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, totiž nie sú veľmi vysoké. Stačí preukázať, že minimálne časť zvýhodnení poskytnutých podľa tohto režimu je na to

spôsobilá. O takýto prípad zjavne ide pri úľavách na sociálnych odvodoch, ktoré sa poskytujú všetkým podnikom v určitej oblasti.

163. Takáto prevádzková pomoc oslobodzuje podniky od nákladov, ktoré by normálne museli znášať. Tým narúša hospodársku súťaž medzi zvýhodnenými podnikmi a inými, nezvýhodnenými podnikmi.[88] Námietka talianskej vlády, podľa ktorej sa toto malo presnejšie preskúmať na základe nepatrnej výšky zvýhodnení, nie je relevantná. Ako Súd prvého stupňa správne uviedol v bode 247 napadnutého rozsudku, Komisia vyňala v odôvodnení č. 110 napadnutého rozhodnutia úľavy na sociálnych odvodoch, ktoré patria pod pravidlo *de minimis*, explicitne z rozsahu pôsobnosti článku 87 ods. 1 ES. Ďalej Súd prvého stupňa správne poukázal na to, že podľa ustálenej judikatúry ani pomerne nepatrný rozsah zvýhodnenia, ani pomerne nepatrná veľkosť zvýhodneného podniku nevylučujú spôsobilosť narušiť hospodársku súťaž. Toto platí najmä v prípade, keď sa zvýhodnenie, tak ako je to v tomto prípade, poskytuje s cieľom zachovania činnosti podnikov, ktoré by inak na trhu zanikli.

164. Pokiaľ ide o ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi, Súd prvého stupňa správne poznamenal, že Komisia svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnila. V bode odôvodnenia č. 49 napadnutého rozhodnutia totiž Komisia najprv uviedla, že úľavy na sociálnych odvodoch platili pre všetky podniky v Benátkach a Chioggii. Okrem toho uviedla, že prinajmenšom niektoré z týchto podnikov sa zúčastnili na obchode medzi členskými štátmi.

165. Komisia tak podala dôkaz o tom, že režim úľav na sociálnych odvodoch narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, pretože prinajmenšom pre časť zvýhodnení poskytnutých podľa tohto režimu to platilo. Dôkaz, že všetky zvýhodnenia, ktoré boli poskytnuté podľa tohto režimu, narušili hospodársku súťaž a ovplyvnili obchod medzi členskými štátmi, Komisia z vyššie uvedených dôvodov nemusela podať.

— O nevyhnutnosti preskúmania všetkých jednotlivých prípadov

166. V rozsahu, v akom sa namieta, že Komisia mala preskúmať, či boli všetky úľavy na sociálnych odvodoch v konkrétnom prípade spôsobilé narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, je potrebné túto námietku zamietnuť.

88 — Rozsudky Súdneho dvora zo 6. novembra 1990, Taliansko/Komisia, C-86/89, Zb. s. I-3891, bod 18; z 19. septembra 2000, Nemecko/Komisia, C-156/98, Zb. s. I-6857, bod 30.

167. Už vyššie bolo určené, že Komisia v zásade nemá povinnosť takéto preukázanie vykonať. Vzniká však otázka, či okolnosť, že sa Komisii v priebehu správneho konania predložili informácie, na základe ktorých mohla zistiť identitu a počet dotknutých podnikov, odôvodňuje procesnú povinnosť Komisie vychádzať z individuálnej situácie tohto podniku.

— O nevyhnutnosti preskúmania individuálnej situácie spoločnosti Italgas a Hotela Cipriani

169. Námietka, podľa ktorej mala Komisia zohľadniť individuálnu situáciu Italgas a Hotel Cipriani, je takisto nedôvodná. Ako Súd prvého stupňa v bodoch 214 a 241 napadnutého rozsudku správne konštatoval, Komisii neboli v tomto ohľade v priebehu konania predložené žiadne osobitné informácie, ktoré by mohli odôvodniť procesnú povinnosť zohľadniť individuálnu situáciu týchto žalobcov.

168. V tejto súvislosti je potrebné rozlišovať neúplné odkazy a informácie, a nie dostatočne osobitné odkazy a informácie. Špecifické odkazy môžu vyvolať povinnosť Komisie zohľadniť určité situácie. Pokiaľ sú odkazy a informácie síce dostatočne špecifické, ale neúplné, podľa článku 13 ods. 1 vety 2 nariadenia č. 659/1999 môže byť Komisia povinná požiadať členské štáty o poskytnutie informácie. Naopak, nešpecifické, čiže nedostatočne zhmotnené odkazy, nevyvolávajú žiadnu zodpovedajúcu procesnú povinnosť Komisie. Inak by sa totiž mohla ľahko obísť zásada, podľa ktorej nesmie byť členský štát odmenený za porušenie svojej oznamovacej povinnosti, a Komisia sa má preto v zásade obmedziť na preskúmanie schémy pomoci ako takej. Ako určil Súd prvého stupňa v bodoch 240 a 242 nasl. napadnutého rozsudku, informácie, ktoré boli predložené Komisii v súvislosti s jednotlivými podnikmi, neboli dostatočne špecifické, aby vyvolali procesnú povinnosť Komisie.

— O nevyhnutnosti preskúmania určitých odvetví hospodárstva

170. Odvolatelia ďalej uvádzajú, že odôvodnenie Komisie nebolo dostatočné, pokiaľ ide o hospodárske odvetvia stavebníctva, obchodu a hotelového sektora, a namietajú, že Súd prvého stupňa mal k tomuto záveru dospieť.

171. Aj táto námietka je nedôvodná. Ako Súd prvého stupňa právom uviedol, Komisii neboli v tejto súvislosti v správnom konaní predložené žiadne osobitné informácie, ktoré by mohli odôvodniť jej procesnú povinnosť. Z bodu 240 napadnutého rozsudku síce vyplýva, že talianske úrady v rámci konania vo veci formálneho zisťovania listom z 23. januára 1999 tvrdili, že podniky v hospodárskych odvetviach stavebníctva, obchodu a hotelového sektora a služieb všeobecného hospodárskeho záujmu sa nemohli zúčastniť na obchodnom styku. Súd prvého stupňa však poukázal na skutočnosť, že toto tvrdenie nebolo podložené žiadnym právnym alebo faktickým argumentom. Okrem toho písomnosti, ktoré tvorili prílohu k tomuto listu, neobsahujú žiadne stanoviská alebo údaje, z ktorých by sa dalo odvodiť, že by najmä v prípade odvetví hospodárstva, ktoré v uvedenom liste označili talianske orgány, šlo o výlučne miestne trhy.

— O skreslení dôkazov

172. Keďže neboli k dispozícii žiadne osobitné informácie, ani v tejto súvislosti neexistovala žiadna procesná povinnosť Komisie. Táto námietka je teda tiež nedôvodná.

— O zásade zákazu diskriminácie

173. Pokiaľ namietajú odvolatelia porušenie zásady zákazu diskriminácie, je aj táto námietka nedôvodná. Komisia musí síce v rámci preskúmania schémy pomoci vykonať starostlivé a nestranné preskúmanie. [89] Musí tak zohľadniť aj zásadu rovnakého zaobchádzania, teda s porovnateľnými situáciami zaobchádzať rovnako. Ako však správne určil Súd prvého stupňa v bode 244 a nasl. napadnutého rozsudku, situácia mestských podnikov sa odlišuje od situácie ostatných príjemcov tým, že pri mestských podnikoch existovali osobitné, aj keď nie úplné informácie. Tieto osobitné informácie vyvolali procesnú povinnosť Komisie, ktorú príkazom o poskytnutie informácie splnila.

174. V rozsahu, v akom spoločnosť Italgas namieta, že Súd prvého stupňa skreslil dôkazy, treba túto námietku zamietnuť. Spoločnosť Italgas totiž v tejto námietke netvrdí, že Súd prvého stupňa skreslil obsah určitých dokumentov. Spoločnosť Italgas skôr uvádza, že Súd prvého stupňa mal na základe odkazov, ktoré vyplynuli z určitých dokumentov, dospieť k záveru, že Komisia mala procesnú povinnosť zohľadniť túto informáciu.

89 — Rozsudok Súdneho dvora z 2. apríla 1998, Komisia/Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Zb. s. I-1719, bod 62.

Spoločnosť Italgas však pripúšťa, že šlo o všeobecné, a teda nie osobitné odkazy. Námietku spoločnosti Italgas treba tak s odkazom na vyššie uvedené zamietnuť.

177. Prejednávaná vec je osobitná tým, že Súd prvého stupňa a Komisia rozdielne ponímajú príkaz na vymáhanie v napadnutom rozhodnutí. Vzhľadom na to, že ponímanie Súdu prvého stupňa je založené na právne nesprávnom názore, námietky odvolateľov namierené proti napadnutému rozsudku sú síce dôvodné (i), ale pri zmene odôvodnenia napadnutého rozsudku ich treba napriek tomu zamietnuť (ii).

iii) Predbežný návrh

175. Námietky smerujúce proti časti odôvodnenia Súdu prvého stupňa, kde Súd prvého stupňa preskúmal uplatnenie kritéria, ktoré stanovil spolu s Komisiou na prejednávaný prípad, preto treba v plnom rozsahu zamietnuť.

i) O právne nesprávnom posúdení v odôvodnení Súdu prvého stupňa

178. Odvolatelia namietajú, že Súd prvého stupňa sa dopustil právne nesprávneho posúdenia, keď zastával názor, podľa ktorého malo postačovať preskúmanie uskutočnené Komisiou na to, aby sa oň oprel príkaz na vymáhanie pomoci všetkých poskytnutých úľav na sociálnych odvodoch.

b) O príkaze vymáhania

179. Na preskúmanie dôvodnosti tejto námietky treba najprv preskúmať, či Súd prvého stupňa k takémuto konštatovaniu dospel. Potom je potrebné preskúmať, či je takéto konštatovanie právne nesprávne.

176. Odvolatelia zastávajú názor, že Komisia nemala vydať príkaz na vymáhanie pomoci obsiahnutý v článku 5 napadnutého rozhodnutia bez toho, aby najprv preskúmala, či jednotlivé úľavy na sociálnych odvodoch spĺňajú podmienky článku 87 ods. 1 ES. V nadväznosti na tento názor namietajú, že Súd prvého stupňa považoval odôvodnenie Komisie za dostatočné. Podľa Komisie je potrebné túto námietku zamietnuť, avšak spolu so zmenou odôvodnenia Súdu prvého stupňa.

— O odôvodnení Súdom prvého stupňa

180. Súd prvého stupňa vychádzal v napadnutom rozhodnutí najprv z toho, že Komisia

príkazom na vymáhanie pomoci v článku 5 napadnutého rozhodnutia nariadila vrátenie *všetkých úľav na sociálnych odvodoch*, ktoré v tomto rozhodnutí výslovne nevyhlásila za zlučiteľné s článkom 87 ES.

181. Toto chápanie Súdu prvého stupňa vyplýva z bodu 251 a nasl., ako aj z bodov 100 až 111 napadnutého rozsudku. V bode 251 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa určil, že nebolo vecou vnútroštátnych orgánov preskúmať pri vykonaní napadnutého rozhodnutia v každom konkrétnom prípade, či boli splnené podmienky článku 87 ods. 1 ES. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa odkázal na svoje úvahy v bodoch 100 až 111 napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa v nich najmä uviedol, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje žiadny odkaz na to, že popri vyňatí zvýhodnení podľa pravidla *de minimis* možno vyňať aj iné zvýhodnenia podľa režimu úľav na sociálnych odvodoch s odôvodnením, že nepredstavujú v zmysle článku 87 ods. 1 ES štátnu pomoc. [90] Následne Súd prvého stupňa uviedol dôvody, z ktorých vyplýva, že postup, podľa ktorého by mohli vnútroštátne orgány v rámci výkonu napadnutého rozhodnutia v konkrétnom prípade preskúmať možnosť, či sú splnené podmienky článku 87 ods. 1 ES, treba zamietnuť. Nie je vecou vnútroštátnych orgánov v každom konkrétnom prípade pri výkone napadnutého rozhodnutia preskúmať, či sú splnené podmienky článku 87 ods. 1 ES.

182. Potvrdzuje to aj odôvodnenie v bode 15 napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa v ňom vyložil článok 2 napadnutého rozhodnutia tak, že *úľavy na sociálnych odvodoch* podľa článku 1 vyhlášky ministerstva z 5. augusta 1994 priznané podnikom usadeným na území Benátok a Chioggie predstavujú štátnu pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom.

— O nesprávnosti tohto právneho názoru

183. Súd prvého stupňa ďalej považoval odôvodnenie Komisie pre takýto príkaz na vymáhanie pomoci za dostatočné. Toto určenie Súdu prvého stupňa je z právneho hľadiska nesprávne.

184. Podľa názoru Súdu prvého stupňa má byť, po prvé, Komisia oprávnená nariadiť rozsiahle vymáhanie zvýhodnení, ktoré sa poskytli podľa multisektorálnej schémy, a to bez toho, aby sa vopred preskúmalo, či tieto zvýhodnenia spĺňajú v konkrétnom prípade podmienky článku 87 ods. 1 ES. Po druhé, vnútroštátne orgány nemajú mať pri výkone takéhoto rozhodnutia oprávnenie preskúmať, či v konkrétnom prípade existujú podmienky článku 87 ods. 1 ES.

90 — Pozri poslednú vetu v bode 103 napadnutého rozsudku.

185. Takýto prístup nie je zlučiteľný ani s článkom 87 ods. 1 ES, ani s konaním o kontrole štátnej pomoci. Komisia môže nariadiť vrátenie poskytnutého zvýhodnenia iba vtedy, keď preskúmala a došla k k záveru, že zvýhodnenie nie je zlučiteľné s článkom 87 ES, čiže predstavuje pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES, ktorá nie je zlučiteľná so spoločným trhom.

186. Prístup Súdu prvého stupňa nie je možné podľa môjho názoru odôvodniť tým, že členský štát porušil svoju oznamovaciu povinnosť. To totiž vedie, ako už bolo uvedené vyššie, [91] iba k tomu, že Komisia sa pri posúdení protiprávnej multisektorálnej schémy pomoci môže obmedziť v zásade na preskúmanie úpravy tejto schémy. To však neznamená, že Komisia sa môže oprieť o odôvodnenie, ktoré iba podporuje konštatovanie, že multisektorálna pomoc nie je ako taká zlučiteľná s článkom 87 ES aj na účely príkazu na vymáhanie pomoci všetkých zvýhodnení poskytnutých podľa tejto schémy. Samotná okolnosť, že takéto zvýhodnenia boli poskytnuté na základe schémy, podľa ktorej boli poskytnuté pomoci sčasti nezlučiteľné so spoločným trhom, nepovažujem za dostatočné odôvodnenie pre takýto rozsiahly príkaz na vymáhanie.

91 — Pozri body 149 až 152 návrhov.

— Predbežný návrh

187. Odôvodnenie Súdu prvého stupňa je teda z právneho hľadiska nesprávne.

ii) Zmena odôvodnenia

188. Komisia navrhuje námietku odvolateľov zamietnuť pri zmene odôvodnenia Súdu prvého stupňa. V podstate uvádza, že v článku 5 napadnutého rozhodnutia iba nariadila vymáhanie poskytnutých úľav na sociálnych odvodoch, ak v jednotlivom prípade šlo o pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Či v konkrétnom prípade existovali predpoklady podľa článku 87 ods. 1 ES, musia objasniť vnútroštátne orgány v rámci výkonu napadnutého rozhodnutia.

189. Tomuto návrhu na zmenu odôvodnenia treba vyhovieť. Komisia v článku 5 napadnutého rozhodnutia nariadila fakticky iba vymáhanie a to len v rozsahu, v akom išlo pri zvýhodnení v konkrétnom prípade o pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Takýto postup je podľa môjho názoru zlučiteľný aj so systémom kontroly štátnej pomoci, pričom však treba dodržať určité požiadavky.

— O obsahu príkazu na vymáhanie

190. Súd prvého stupňa vyložil zjavne nesprávne príkaz na vymáhanie v článku 5 napadnutého rozhodnutia. Ako uviedla Komisia, v napadnutom rozhodnutí v prvom rade preskúmala, či je režim úľav na sociálnych odvodoch ako taký zlučiteľný s článkom 87 ES. Neuskutočnila tak žiadne rozsiahle posúdenie všetkých poskytnutých úľav na sociálnych odvodoch.

191. Toto vyplýva tak z odôvodnenia, ako aj z výroku napadnutého rozhodnutia. Komisia v odôvodnení č. 49 napadnutého rozhodnutia týkajúceho sa narušenia hospodárskej súťaže a ovplyvnenia obchodu medzi členskými štátmi iba konštatovala, že vnútroštátna schéma narúša hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi, keďže sa úľava poskytuje všetkým podnikom územia, teda aj podnikom, ktorých hospodárska činnosť je predmetom obchodu v rámci Spoločenstva. Odôvodnenie Komisie, podľa ktorého sú zahrnuté *aj* podniky, ktoré sa zúčastňujú na obchode medzi členskými štátmi, jasne ukazuje, že Komisia zjavne neposúdila všetky úľavy na sociálnych odvodoch, pokiaľ ide o podmienky podľa článku 87 ods. 1 ES.

192. Toto je vyjadrené aj vo výroku napadnutého rozhodnutia. Na rozdiel od opisu v článku 2 napadnutého rozhodnutia v bode 15 napadnutého rozsudku totiž Komisia nekonštatovala, že *úľavy na sociálnych odvodoch* podľa článku 1 vyhlášky ministerstva z 5. augusta 1994, ktoré sa poskytli v prospech podnikov usadených na území Benátok a Chioggie, predstavujú pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom. Skôr sa tam a tiež v článku 1 ods. 2 napadnutého rozhodnutia obmedzila na konštatovanie, že podľa režimu úľav na sociálnych odvodoch nie sú poskytnuté *pomoci* zlučiteľné so spoločným trhom. Iba v rozsahu, v akom vnútroštátne orgány určia, že úľavy na sociálnych odvodoch zahrnuté v článku 1 ods. 2 a článku 2 napadnutého rozhodnutia sú v konkrétnom prípade pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES, nie je táto úľava podľa článku 1 ods. 2 a podľa článku 2 napadnutého rozhodnutia zlučiteľná so spoločným trhom. Iba pre tieto prípady nariaďuje článok 5 napadnutého rozhodnutia vymáhanie zvýhodnení.

— O zlučiteľnosti takéhoto prístupu s článkom 87 ES a systémom kontroly štátnej pomoci

193. Ďalej sa musí objasniť, či je takýto postup zlučiteľný s článkom 87 ES a so systémom kontroly štátnej pomoci. Z toho vychádzal Súdny dvor v rozsudku Taliansko/

Komisia [92]. V prospech takéhoto názoru totiž hovorí, že Komisia by inak stála pred voľbou medzi dvoma neuspokojivými alternatívami. Na jednej strane by musela preskúmať pred nariadením vymáhania všetky jednotlivé prípady. To by však zámerne obišlo zásadu, že Komisia sa môže v prípade preskúmania multisektorálnej schémy pomoci obmedziť na preskúmanie charakteristických znakov dotknutého programu. Na druhej strane by sa Komisia mohla obmedziť na určenie nezlučiteľnosti schémy s článkom 87 ES. Toto by bolo neuspokojivé preto, lebo príkaz na vymáhanie by bol logickým následkom konštatovania, že ide o pomoc nezlučiteľnú so spoločným trhom. [93]

194. Námietky, ktoré boli podané proti tomuto názoru, nepovažujem za presvedčivé.

195. Po prvé tento názor nevedie k tomu, že vnútroštátne orgány a súdy zasahujú neprípustným spôsobom do právomocí Komisie. Naopak, popri podmienkach článku 87 ods. 2 a 3 ES môžu vnútroštátne orgány totiž podmienky článku 87 ods. 1 ES samy preskúmať. [94] Musí sa pritom zohľadniť, že vnútroštátne orgány a súdy sú oprávnené preskúmať podmienky článku 87 ods. 1 ES, ale iba v rozsahu, v akom už nie sú viazané konštatovaním v rozhodnutí Komisie.

196. Po druhé sa namieta, že takýto názor by viedol k právnej neistote, pokiaľ ide o rozsah kontrolnej právomoci vnútroštátnych orgánov. Ani táto námietka ma nepresvedčila. Ako bolo objasnené vyššie, kontrolná právomoc vnútroštátnych orgánov existuje iba vtedy, keď napadnuté rozhodnutie Komisie neobsahuje konečné konštatovanie o splnení podmienok článku 87 ods. 1 ES. Komisia preto musí v napadnutom rozhodnutí jasne ukázať, v akom rozsahu sú jej určenia v napadnutom rozhodnutí obmedzené na posúdenie schémy pomoci ako takej, v akom rozsahu platia jej určenia aj pre preskúmania jednotlivých zvýhodnení, ktoré musia vykonať vnútroštátne orgány a súdy, a v akom rozsahu uskutočnila v jednotlivých hospodárskych odvetviach alebo jednotlivých zvýhodneniach preskúmanie idúce nad rámec posúdenia schémy pomoci.

197. Tieto požiadavky, zdá sa, napadnuté rozhodnutie spĺňa. Pokiaľ ide o posúdenie spôsobilosti úľav na sociálnych odvodoch

92 — Rozsudok Súdneho dvora zo 7. marca 2002, Taliansko/Komisia, C-310/99, Zb. s. I-2289, bod 90 a nasl.

93 — Rozsudok Súdneho dvora z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, C-66/02, Zb. s. I-10901, bod 113.

94 — Rozsudok Súdneho dvora z 11. decembra 1973, Lorenz, 120/73, Zb. s. 1471, bod 8.

narušiť hospodársku súťaž alebo ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi, Komisia sa zjavne obmedzila na posúdenie režimu úľav na sociálnych odvodoch ako takých. Napadnuté rozhodnutie preto v tomto smere neobsahuje žiadne konečné určenie Komisie. V tomto zmysle sú vnútroštátne súdy a orgány v jednotlivých prípadoch oprávnené preskúmať, či v konkrétnom prípade poskytnuté úľavy na sociálnych odvodoch narúšajú hospodársku súťaž a ovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi.

198. Naopak určenie Komisie, podľa ktorého úľavy na sociálnych odvodoch na základe cieľa, ktorým je vyrovnanie štrukturálnych nevýhod pre podniky usadené na území Benátok a Chioggie, strácajú povahu pomoci, sa mi zdá, že ako také neplatí iba pre posúdenie režimu úľav na sociálnych odvodoch, ale aj pre každé jednotlivé a podľa režimu úľav na sociálnych odvodoch poskytnuté zvýhodnenie. V tomto smere existuje konečné určenie Komisie, ktorým sú vnútroštátne orgány a súdy viazané.

199. Ak sú si vnútroštátne orgány v súvislosti s rozsahom určení neisté, môžu sa obrátiť na Komisiu, ktorá je na základe zásady lojálnej spolupráce povinná spolupracovať v dobrej viere s vnútroštátnymi orgánmi. [95]

95 — Rozsudok Súdneho dvora z 13. novembra 2008, Komisia/Francúzsko, C-214/07, Zb. s. I-8357, bod 45, a z 12. mája 2005, Komisia/Grécko, C-415/03, Zb. s. I-3875, bod 42.

200. Po tretie sa namieta, že takýto prístup nie je zlučiteľný so systémom kontroly štátnej pomoci. V prípade sporu pri výkone takéhoto rozhodnutia by totiž Komisia musela v rozpore so systémom jednak začať konanie podľa článku 88 ods. 2 prvého pododseku ES a jednak podať žalobu o nesplnenie povinnosti podľa článku 88 ods. 2 pododseku 2 ES na Súdnom dvore.

201. Ani túto námietku nepovažujem za presvedčivú. Je totiž potrebné rozlišovať medzi situáciami, v ktorých musí Komisia opätovne začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 prvého pododseku ES, a situáciami, v ktorých môže priamo začať konanie pred Súdnym dvorom podľa článku 88 ods. 2 druhého pododseku ES.

202. Pokiaľ ide o spory týkajúce sa schémy pomoci ako takej, napríklad preto, lebo Komisia si myslí, že členský štát ju neodstránil alebo nedostatočne modifikoval, aby zaručil jej zlučiteľnosť s článkom 87 ES, Komisia môže priamo podať žalobu podľa článku 88 ods. 2 druhého pododseku ES. Dôvodom je, že pokiaľ ide o režim, existuje rozhodnutie Komisie. Podľa môjho názoru to platí aj v prípade, keď sa Komisia domnieva, že členský štát vo všeobecnosti neprijal dostatočné opatrenia na vymáhanie pomoci poskytnutej na základe schémy.

203. Pokiaľ naopak ide o príkaz na vymáhanie jednotlivých zvýhodnení poskytnutých

podľa predmetného režimu, je potrebné rozlišovať. Ak ide o zvýhodnenia, ktoré Komisia neposúdila v jednotlivosti s ohľadom na podmienky podľa článku 87 ods. 1 ES, a spor sa týka podmienky článku 87 ods. 1 ES, pre ktorú Komisia vo svojom rozhodnutí neprijala žiadne konečné určenie, Komisia musí začať nové správne konanie. Pritom však nejde o opätovné začatie správneho konania, ale o začatie správneho konania s novým predmetom konania, čiže posúdenie predmetného opatrenia. Pokiaľ naopak ide o zvýhodnenia, ktoré Komisia už v rozhodnutí vzhľadom na článok 87 ods. 1 ES v celom rozsahu posúdila, môže priamo podať žalobu podľa článku 88 ods. 2 druhého pododseku ES.

204. Tento názor teda nevedie k tomu, že sa v rozpore so systémom, pokiaľ ide o tie isté opatrenia, začína tak správne konanie podľa článku 88 ods. 2 pododseku 1 ES, ako aj žaloba podľa článku 88 ods. 2 druhého pododseku ES.

205. Ako predbežný návrh preto ostáva konštatovať, že Komisia v rozhodnutí, v ktorom v prvom rade preskúmava zlučiteľnosť protiprávnej multisektorálnej schémy pomoci s článkom 87 ES, môže nariadiť aj vymáhanie pomoci poskytnutej podľa tejto schémy pomoci bez toho, aby musela predtým preskúmať, či sú poskytnuté zvýhodnenia v jednotlivých prípadoch pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

iii) Predbežný návrh

206. Záverom treba námietky, podľa ktorých Komisia nedostatočne odôvodnila príkaz na vymáhanie v článku 5 napadnutého rozhodnutia, v plnom rozsahu zamietnuť.

c) Návrh

207. Treba teda stanoviť, že námietky, ktoré smerujú proti určeniu Súdu prvého stupňa, podľa ktorých Komisia napadnuté rozhodnutie v súvislosti s narušením hospodárskej súťaže a ovplyvnením obchodu medzi členskými štátmi dostatočne preskúmala a odôvodnila, je potrebné v plnom rozsahu zamietnuť.

C — *O službách všeobecného hospodárskeho záujmu*

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

208. Comitato a Italgas ďalej podali námietky proti určeniu Súdu prvého stupňa, podľa ktorého Komisia neporušila článok 86 ods. 2 ES ani svoje rozhodnutie v tomto smere neodôvodnila protirečivo. Súd prvého stupňa oprel toto určenie o body 203 až 221 napadnutého rozsudku. Určil v ňom, že Komisia sa nedopustila žiadneho právne nesprávneho posúdenia, keď preskúmala uplatnenie článku 86 ods. 2 ES iba v súvislosti s mestskými podnikmi, a nie v súvislosti so spoločnosťou Italgas. Pri posúdení schémy multisektorálnej pomoci nie je Komisia povinná preskúmať jednotlivé prípady. Vnútroštátnym orgánom a dotknutým tretím osobám ďalej prislúcha predniesť v konaní pred Komisiou argumenty v prospech uplatnenia článku 86 ods. 2 ES. Pokiaľ ide o spoločnosť Italgas, tak neboli predložené žiadne informácie.

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

209. *Comitato*, *Italgas* a *Coopservice* namietajú, že Súd prvého stupňa porušil článok 86 ods. 2 ES. Podľa názoru Comitato mal Súd prvého stupňa povinnosť určiť, že Komisia porušila článok 86 ods. 2 ES a zásadu zákazu diskriminácie, keďže nepreskúmala do hĺbky, na ktoré podniky sa uplatní článok 86 ods. 2 ES. Spoločnosti Italgas a Coopservice toto namietajú osobitne s ohľadom na svoju situáciou, keďže ich činnosť by mohla byť chápaná ako služba vo všeobecnom hospodárskom záujme.

210. Podľa názoru *Komisie* treba túto námietku zamietnuť. Súd prvého stupňa právom uviedol, že je povinnosťou členského štátu a dotknutých tretích osôb uviesť v rámci konania pred Komisiou dôvody, pre ktoré sú štátne opatrenia zlučiteľné so spoločným trhom. Okrem toho nie je Komisia pri preskúmaní schémy pomoci povinná preskúmať jednotlivé prípady. V prejednávanom prípade talianske úrady poukázali na osobitnú situáciu mestských podnikov. Ani talianske úrady ani dotknuté tretie osoby však neposkytli osobitné informácie týkajúce sa spoločnosti Italgas.

3. Právne posúdenie

211. Námietky porušenia článku 86 ods. 2 ES a zákazu diskriminácie treba zamietnuť. Súd prvého stupňa právom určil, že Komisia

nepotrebuje pri posúdení schémy pomoci v zásade preskúmať žiadne jednotlivé prípady. Komisii takisto nemožno vyčítať, že porušila svoje procesné povinnosti. Po tom, ako talianske orgány upozornili Komisiu najmä na osobitnú situáciu v oblasti]služieb vo verejnom hospodárskom záujme, Komisia tieto orgány vyzvala na predloženie ďalších informácií týkajúcich sa dotknutých podnikov. Talianske orgány však nijaké informácie týkajúce sa spoločnosti Italgas nepredložili.

podľa článku 87 ods. 3 písm. c) ES. [96] V tejto súvislosti Súd prvého stupňa najprv určil, že Komisia má oprávnenie zohľadniť osobitné situácie a ísť pritom nad rámec svojich oznámení a usmernení v rámci *ad hoc* uplatnenia článku 87 ods. 3 písm. c) ES. Komisia zároveň musí zvážiť kladné účinky pomoci a jej záporné účinky na podmienky obchodu a zachovanie neskreslenej hospodárskej súťaže. [97]

D — *O uplatnení článku 87 ods. 3 písm. c) ES*

213. Nejde však o právne nesprávne posúdenie, ak Komisia v prejednávanom prípade neuplatnila článok 87 ods. 3 písm. c) ES. Komisia svoju diskrečnú právomoc neprekročila, keď odmietla uplatniť tento predpis v prejednávanom prípade s odôvodnením, že v prípade úľav na sociálnych odvodoch nejde o prevádzkovú pomoc spojenú s investíciou. [98]

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

212. Odvolatelia ďalej napádajú určenie Súdu prvého stupňa, podľa ktorého sa Komisia nedopustila žiadneho právne nesprávneho posúdenia pri uplatnení článku 87 ods. 3 písm. c) ES. Toto určenie oprel Súd prvého stupňa o body 280 až 314 napadnutého rozsudku. V nich sa zaoberal najmä otázkou, či mala Komisia zohľadniť štrukturálne problémy, ktoré súviseli s ostrovnou polohou priamo

214. Okrem toho Komisia dostatočne odôvodnila napadnuté rozhodnutie. V odôvodnení č. 74 totiž uviedla, pre ktoré dôvody nepomýšľa prispôsobiť v prejednávanom prípade metódu uplatnenia článku 87 ods. 3 písm. c) ES. Komisia tam síce poukázala na skutočnosť, že v súvislosti so vstupom Švédska a Fínska zmenila čiastočne svoju metódu, aby mohla zohľadniť nové geografické osobitosti v týchto členských štátoch. Zmenu svojej

96 — Body 306 až 311 napadnutého rozsudku.
97 — Bod 307 napadnutého rozsudku.
98 — Bod 308 a nasl. napadnutého rozsudku.

metódy však s súvislosti s podnikmi v Benátkach a Chioggii nepovažovala za potrebnú, keďže po prvé situácia v Benátkach nevykazuje nové prvky, po druhé úľavy na sociálnych odvodoch ako prevádzková pomoc sú spôsobilé narušiť platný systém a po tretie táto oblasť nemá žiadne naliehavé problémy hospodárskeho alebo sociálneho charakteru. [99]

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

215. *Hotel Cipriani*, *Comitato*, *Coopservice* a *talianska vláda v* podstate namietajú, že tak Komisia, ako aj Súd prvého stupňa sa neprávom obmedzili na preskúmanie, či v prejednávanom prípade existovali nové prvky, ktoré by boli mohli odôvodniť zmeny existujúcich oznámení a usmernení Komisie k článku 87 ods. 3 písm. c) ES. Komisia a Súd prvého stupňa sa mali zaoberať otázkou, či by na základe osobitných a jedinečných situácií Benátok a Chioggie nebolo prospešné *ad hoc* uplatnenie týchto ustanovení.

99 — Bod 311 napadnutého rozsudku.

216. Podľa názoru *Komisie* treba tieto námietky zamietnuť. Námietky Comitato sú neprípustné, pretože v prvom rade smerujú proti napadnutému rozhodnutiu Komisie. V ostatnej časti sú námietky, ktoré podali hotel Cipriani, Comitato a talianska vláda, v každom prípade nedôvodné.

3. Právne posúdenie

217. Na rozdiel od názoru Komisie je námietka Comitato prípustná. Aj keď sa Comitato vo svojom odvolaní v rozsiahlej miere venuje iba napadnutému rozhodnutiu, neponecháva žiadne pochybnosti, že Súdu prvého stupňa vytýka právne nesprávne posúdenie, ktoré spočíva v tom, že Súd prvého stupňa neurčil po podaní jeho žaloby žiadne právne nesprávne posúdenie, ktorého sa dopustila Komisia pri uplatnení článku 87 ods. 3 písm. c) ES. Takáto námietka je prípustná v konaní o odvolaní.

218. Námietky sú ale nedôvodné. Súd prvého stupňa sa totiž zaoberal otázkou *ad hoc* uplatnenia článku 87 ods. 3 písm. c) ES. V bode 307 napadnutého rozsudku poukázal Súd prvého stupňa na skutočnosť, že toto ustanovenie sa môže uplatniť *ad hoc* mimo oblasti, ktorá je v rozsahu pôsobnosti oznámení a usmernení Komisie.

219. V rozsahu, v akom Súd prvého stupňa určil, že Komisia sa nedopustila právne

nesprávneho posúdenia, keď odmietla uplatniť *ad hoc* toto ustanovenie, a toto odmietnutie dostatočne odôvodnila, nemám dôvod vidieť v tom nesprávne právne posúdenie Súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa správne poukázal na skutočnosť, že Komisia má v tejto oblasti širokú diskrečnú právomoc, ako aj na skutočnosť, že ide o prevádzkovú pomoc, ktorá sa vyznačuje veľkým potenciálom narušiť hospodársku súťaž, a že v prípade mestskej oblasti Benátok a Chioggii ide o oblasť bez akútnych problémov v hospodárskej a sociálnej kohézii.

E — *O uplatnení článku 87 ods. 3 písm. d) ES*

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

220. Okrem toho je konštatovanie Súdu prvého stupňa, že Komisia svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnila, bez právneho pochybenia. V rozsahu, v akom uviedla Komisia v odôvodnení č. 73 a nasl. napadnutého rozhodnutia dôvody, ktoré hovoria proti prispôsobeniu jej existujúcich oznámení a usmernení, sa totiž obsahovo oprela o dôvody, podľa ktorých nie je uplatnenie článkov 87 ods. 3 písm. c) ES v prejednávanom prípade v zásade odôvodnené. Tieto dôvody totiž hovoria nielen proti prispôsobeniu oznámení a usmernení vydaných Komisiou k uvedenému ustanoveniu, ale aj proti ich uplatneniu *ad hoc*.

221. Námietky opierajúce sa o porušenie článku 87 ods. 3 ES preto treba zamietnuť.

222. Ďalej odvolatelia namietajú, že Súd prvého stupňa sa dopustil právne nesprávneho posúdenia pri uplatnení článku 87 ods. 3 písm. d) ES. V bodoch 322 až 329 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa zamietol žalobné dôvody, podľa ktorých Komisia neprávom odmietla uplatniť pravidlo o kultúrnopolitickej výnimke podľa článku 87 ods. 3 písm. d) ES. Súd prvého stupňa sa pritom oprel o skutočnosť, že v konaní pred Komisiou nebol podaný dôkaz o tom, že by podniky, ktoré využili úľavy na sociálnych odvodoch, aj znášali vyššie náklady v súvislosti so zachovaním kultúrneho dedičstva. [100] Po druhé uviedol, že spôsoby uplatnenia úľav na sociálnych odvodoch nezaručujú, že sa nimi budú sledovať tieto kultúrnopolitické ciele. [101] Po tretie Komisia neporušila ani zásadu zákazu diskriminácie, pretože uplatnila kultúrnopolitickú výnimku na Consorzio Venezia Nuova, ale nie na Hotel Cipriani. Komisii totiž v priebehu správneho konania neboli

100 — Body 322 až 324 napadnutého rozsudku.
101 — Bod 325 napadnutého rozsudku.

predložené dôkazy o osobitnej situácii Hotela Cipriani. Naopak Consorzio Venezia Nuova patrí medzi mestské podniky, ku ktorým talianske úrady poskytli detailné informácie. [102]

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

223. *Comitato*, *Hotel Cipriani* a *Coopservice* najprv spochybnili úvahu Súdu prvého stupňa, podľa ktorej nie sú všetky podniky vlastníkmi nehnuteľností a teda nie všetky podniky musia znášať dodatočné náklady pre reštaurátorské práce a údržbu. Comitato uvádza, že bolo preukázané, že všetky podniky musia vykonávať údržbu. Táto stojí v mestskej oblasti Benátok a Chioggie viac. Úľavy na sociálnych odvodoch, ktoré by platili iba pre činnosti na tomto území, preto po prvé by znížili náklady za udržiavacie práce a po druhé dotknutým podnikom v tejto oblasti dovolili investovať viac do údržby. Hotel Cipriani poukazuje na skutočnosť, že opatrenia predstavovali výhody pre podniky, ktoré podliehali na základe osobitných situácií v Benátkach osobitných zaťaženiam. Podľa názoru Comitato a Hotela Cipriani je aj rozlišovanie medzi jednotlivými budovami v oblasti Benátok a Chioggie právne nesprávne. Mesto Benátky totiž patrí ako také ku kultúrnemu dedičstvu.

224. Súd prvého stupňa sa okrem toho dopustil omylu, keď označil nesprávne Consorzio Venezia Nuova ako mestský podnik.

225. Hotel Cipriani nakoniec namieta, že mu nie je možné vyčítať, že sa nepodieľal na správnom konaní. Komisia mala povinnosť ho prizvať.

226. Podľa názoru *Komisie* je potrebné tieto námietky zamietnuť.

3. Právne posúdenie

227. Námietky Comitato a Hotela Cipriani nie je možné uznať. Určenie Súdu prvého stupňa, podľa ktorého nie je uplatnenie článku 87 ods. 3 písm. d) ES odôvodnené z toho dôvodu, lebo nebola preukázaná žiadna dostatočná súvislosť medzi úľavami na sociálnych odvodoch a zachovaním kultúrneho dedičstva, neobsahuje žiadne právne nesprávne posúdenie.

102 — Body 326 až 328 napadnutého rozsudku.

228. Tento názor po prvé nie je správny, tvrdiac že v meste, ktoré patrí medzi svetové kultúrne dedičstvo, je možné odôvodniť podľa kultúrnopolitickej výnimky udržiavacie opatrenia na každej budove, nezávisle od jej kultúrneho, historického alebo architektonického významu. Nedá sa totiž akceptovať, že udržiavanie každej jednotlivej budovy má ten istý význam pre kultúrne dedičstvo.

229. Pod druhé nevidím žiadne právne nesprávne posúdenie v určení, že možnosti uplatnenia úľav na sociálnych odvodoch nezabezpečujú sledovanie kultúrnopolitického cieľa.

230. Najprv treba zamietnuť tvrdenie, podľa ktorého bol v konaní pred Súdom prvého stupňa prednesený dôkaz, že všetky zvýhodnené podniky majú vyššie náklady na udržiavacie opatrenia. Posúdenie skutkových okolností Súdom prvého stupňa sa totiž v zásade nemôže spochybniť v konaní o opravnom prostriedku obmedzujúcom sa na právne otázky.

231. Ďalej napriek názoru Hotela Cipriani na uplatnenie článku 87 ods. 3 písm. d) ES nestačí, že úľavy na sociálnych odvodoch vyrovnávajú osobitné zaťaženie podnikov usadených v Benátkach a Chioggii. Skôr sa toto ustanovenie uplatní vtedy, keď sa preukáže súvislosť medzi zvýhodnením vo forme úľav na sociálnych odvodoch a príspevkom na zachovanie kultúrneho, historického a architektonického dedičstva. Ako Súd prvého stupňa právom určil, režim úľav na sociálnych odvodoch nepredvída takéto systémy. Náklady na zachovanie budov historického, umeleckého a architektonického dedičstva sa môžu totiž značne líšiť podľa druhu a počtu dotknutých budov. Ako uviedla Komisia a Súd prvého stupňa, režim úľav na sociálnych odvodoch nevytvára žiadnu jasnú súvislosť medzi týmito nákladmi na údržbu a výškou úľav na sociálnych odvodoch.

232. Po tretie je potrebné napokon zamietnuť dôvod vychádzajúci z porušenia zásady zákazu diskriminácie. Ako Súd prvého stupňa správne určil v bodoch 326 až 328 napadnutého rozsudku, uplatnenie kultúrnopolitickej výnimky na Consorzio Venezia Nuova je odôvodnené, pretože talianske úrady predložili Komisii v rámci správneho konania o tomto konzorciu detailné informácie, podľa ktorých mohla Komisia dospieť k záveru, že toto konzorcium bolo poverené talianskym štátom vykonať opatrenia na ochranu historického, umeleckého a architektonického dedičstva Benátok. Na rozdiel od názoru Comitato a Hotela Cipriani sa správnosť tohto záveru nespochybňuje ani prípadným nesprávnym označením konzorcia ako mestského podniku. Odôvodnenie Súdu prvého stupňa totiž nespočíva v tom, že v prípade konzorcia ide

o mestský podnik, ale v tom, že bolo poverené vykonaním opatrení na záchranu historického, kultúrneho a architektonického dedičstva Benátok.

233. Po štvrté treba zamietnuť aj námietku, ktorú podal Hotel Cipriani, že Komisia ho mala povinnosť prizvať. Oznámením, ktoré bolo uverejnené 18. februára 1998 v Úradnom vestníku, boli totiž dotknuté tretie osoby vyzvané, aby sa vyjadrili k spornej právnej úprave o pomoci. Komisia nie je povinná, aby nad rámec tohto oznámenia prizvala jednotlivo tretie osoby do konania.

234. Námietky, ktoré sa opierali o článok 87 ods. 3 písm. d) ES, preto treba v plnom rozsahu zamietnuť.

F — *O uplatnení článku 15 nariadenia č. 659/1999*

235. Žalobcovia pred Súdom prvého stupňa predniesli, že režim úľav na sociálnych odvodoch bol zavedený zákonmi č. 206/1995 a č. 30/1997. Komisia v napadnutom rozhodnutí nezohľadnila, že premlčacia lehota desiatich rokov od zavedenia režimu uplynula, a preto ju bolo potrebné podľa článku 15 nariadenia č. 659/1999 klasifikovať ako existujúcu pomoc. Súd prvého stupňa určil, že Komisia neporušila článok 15 nariadenia č. 659/1999, a tento žalobný dôvod zamietol. Odvolatelia teraz spochybňujú odôvodnenie Súdu prvého stupňa v bodoch 357 až 367 napadnutého rozsudku, o ktoré oprel Súd prvého stupňa svoje zamietnutie.

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

236. Súd prvého stupňa tam najprv určil, že v prípade dotknutých opatrení ide o novú pomoc, keďže zákon č. 206/1995 zaviedol pre oblasť Benátok a Chioggia platnú novú právnu úpravu a zákon č. 30/1997 potom predĺžil jeho dobu platnosti. [103] Ďalej uviedol, že režim zavedený týmito zákonmi nemožno považovať za pokračovanie už existujúceho režimu. Po prvé úľavy, ktoré boli stanovené podľa zákonov č. 590/1971 a č. 463/1972, sa od 1. júla 1973 už neposkytovali. [104] Po druhé zákon č. 206/1995 stanovil výslovne novú právnu úpravu na odľahčenie sociálnych odvodov pre Mezzogiorno. Táto nová právna úprava bola zákonom č. 30/1997 rozšírená na podniky v Benátkach a Chioggii. Aj toto myšlienkovo

103 — Bod 359 napadnutého rozsudku.
104 — Bod 360 napadnutého rozsudku.

oddeliteľné rozšírenie režimu stanoveného podľa zákona č. 206/1995 predstavuje novú pomoc. [105] Desaťročná lehota pre pomoci poskytnuté medzi rokmi 1995 a 1997 v každom prípade neuplynula, keďže lehota podľa článku 15 nariadenia č. 659/1999 začala plynúť až od okamihu, v ktorom bola protiprávna pomoc poskytnutá. [106] Nakoniec Súd prvého stupňa poukázal na skutočnosť, že ani talianska vláda ani iní účastníci konania nespochybnili rozhodnutie Komisie, že ide o novú pomoc. [107]

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

237. *Hotel Cipriani* a *Coopservice* namietajú, že Súd prvého stupňa pojem existujúcej pomoci v zmysle článku 15 ods. 3 nariadenia č. 659/1999 nevyložil správne, resp. ho nesprávne uplatnil. Súd prvého stupňa sa totiž nedostatočne zaoberal otázkou, kedy bol režim úľav na sociálnych odvodoch zavedený. V prípade tohto režimu k tomu došlo už zákonom č. 463/1972. Následne platil v Benátkach osobitný zákon č. 171/1973, ktorý stanovil základné rozhodnutie zníženia sociálnych odvodov. Konkrétny rozsah zníženia určila právna úprava, ktorá platila pre Mezzogiorno. Základné rozhodnutie v osobitnom zákone č. 171/1973 však nikdy nebolo zrušené.

238. Aj *Comitato* poukazuje na skutočnosť, že medzi zákonom č. 171/73 a zákonmi č. 206/1995 a č. 30/1997 existovala kontinuita. Preto je dôležité, či zákony č. 206/1995 a č. 30/1997 v jadre zmenili režim už existujúci podľa zákona č. 171/73. V tomto prípade k tomu nedošlo, keďže bol znížený iba počet a výška upravených zvýhodnení.

239. Podľa názoru *Komisie* treba tieto námietky zamietnuť.

240. Tieto námietky sú v prvom rade neprípustné v rozsahu, v akom smerujú proti napadnutému rozhodnutiu, a nie proti napadnutému rozsudku. V rozsahu, v akom odvolatelia tvrdili, že zníženie sociálnych odvodov bolo už zavedené skôr, ide navyše o určenie skutočnosti, ktorú v rámci odvolania nemožno spochybniť. Navyše ide pri návrhu týkajúcom sa kontinuity medzi zákonom č. 171/1973 a zákonmi č. 206/1995 a č. 30/1997 o uvedenie nových skutkových okolností.

241. V zostávajúcej časti sú námietky nedôvodné. Po prvé Súd prvého stupňa právom určil, že v prípade vnútroštátnych režimov

105 — Body 361 až 363 napadnutého rozsudku.
106 — Bod 364 a nasl. napadnutého rozsudku.
107 — Bod 366 napadnutého rozsudku.

zavedených podľa zákona č. 206/1995 ide o novú pomoc, lebo zákon zmenil v jadre právne úpravy pre oblasti Benátok a Chioggie. Zákon č. 206/1995 totiž zaviedol nové kritériá výpočtov, obmedzenie znížení a zníženie sadzieb. Aj tak Súd prvého stupňa nakoniec správne poukázal na skutočnosť, že nová pomoc existuje minimálne v tom rozsahu, v akom sa rozsah pôsobnosti existujúcej schémy pomoci rozšíril na nové prípady. Po druhé neexistuje žiadna kontinuita medzi zákonom č. 463/1972 a zákonmi č. 206/1995 a č. 30/1997, keďže zvýhodnenia boli vyplácané podľa zákona č. 463/1972 iba do 30. júna 1973.

243. Námietky sú však nedôvodné.

244. Pokiaľ ide o uvádzanú kontinuitu medzi režimom podľa zákona č. 463/1972 a režimom podľa zákonov č. 206/1995 a č. 30/1997, Súd prvého stupňa právom vylúčil kontinuitu z dôvodu, že zvýhodnenie podľa režimu na základe zákona č. 463/1972 bolo poskytnuté iba do 30. júna 1973.

3. Právne posúdenie

242. Námietka je prípustná. Opravné prostriedky, ktoré nesmerujú proti napadnutému rozsudku, ale proti rozhodnutiu Komisie napadnutému v prvej inštancii, sú síce neprípustné. Hotel Cipriani a Comitato však zjavne napádajú aj odôvodnenie napadnutého rozsudku, a to v rozsahu, v akom Súd prvého stupňa potvrdil názor Komisie, ktorý zastávala v napadnutom rozhodnutí. Hotel Cipriani a Comitato sa už v konaní pred Súdom prvého stupňa odvolali na skutočnosť, že existuje kontinuita medzi skoršími právnymi úpravami a zákonmi č. 206/1995 a č. 30/1997. Táto námietka teda nie je neprípustná z dôvodu, že ide o nový návrh.

245. Námietka, ktorá vychádza zo spojitosti medzi režimom podľa zákona č. 171/1973 a režimom podľa zákonov č. 206/1995 a č. 30/1997, ma takisto nepresvedčila. V tejto súvislosti je najprv potrebné opätovne pripomenúť, že Komisia môže prijať svoje rozhodnutie na základe informácií, ktoré jej poskytol členský štát a dotknuté tretie osoby v rámci správneho konania. Ako určil Súd prvého stupňa, z informácií, ktoré boli predložené Komisii, po prvé vyplýva, že s vyhláškou ministerstva z 5. augusta 1994 bola vydaná nová právna úprava na úľavy na sociálnych odvodoch v Mezzogiorno. Po druhé zo zákona č. 206/1995 vyplývalo, že táto nová právna úprava bola rozšírená na podniky v Benátkach a Chioggii. Súd prvého stupňa správne určil, že Komisia musela na základe týchto informácií vychádzať z toho, že tak v prípade vyhlášky ministerstva z 5. augusta 1994, ako aj v prípade zákona č. 206/1995 ide o novú právnu úpravu. Inak by to mohlo byť iba v prípade, keby bola Komisia v priebehu správneho konania informovaná o kontinuite medzi týmto rozšírením a existujúcim režimom.

Súd prvého stupňa však určil, že ani talianska vláda ani iný účastník konania nepoukázal na kontinuitu, hoci Komisia v oznámení o začatí konania vo veci formálneho zisťovania výslovne určila, že vychádzala z novej právnej úpravy. V tomto smere je určenie Súdu prvého stupňa, že Komisia správne vychádzala z existencie novej pomoci, z právneho hľadiska správne. Námietky, ktoré podali Hotel Cipriani a Comitato, preto treba ako nedôvodné zamietnuť.

trhom nariadiť aj vymáhanie tejto pomoci. [108] Nariadenie vymáhania neporušuje v prejednávanom prípade všeobecnú zásadu práva Spoločenstva. Súd prvého stupňa najmä uviedol, že aj keby väčšina zvýhodnených podnikov vykonávala svoju činnosť na miestnej úrovni – čo nebolo preukázané – tento fakt nepripúšťa od počiatku vylúčenie akéhokoľvek dopadu predmetných úľav na sociálnych odvodoch na obchod a hospodársku súťaž. [109]

G — *O uplatnení článku 14 nariadenia č. 659/1999*

2. Hlavné tvrdenia účastníkov konania

1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku

246. Žalobcovia v konaní pred Súdom prvého stupňa uviedli, že Komisia porušila článok 14 nariadenia č. 659/1999. V bodoch 385 až 399 napadnutého rozsudku Súd prvého stupňa porušenie zamietol. Hotel Cipriani a Comitato spochybňujú túto časť odôvodnenia napadnutého rozsudku. Súd prvého stupňa v ňom najprv poukázal na skutočnosť, že Komisia je podľa článku 14 nariadenia č. 659/1999 a podľa judikatúry v zásade povinná v prípade určenia nezlučiteľnosti pomoci so spoločným

247. Podľa názoru *Hotela Cipriani*, *Coopservice* a *Comitato* mal Súd prvého stupňa uznať porušenie všeobecných zásad práva Spoločenstva. Dokonca samotná Komisia uvádza, že nie všetky úľavy na sociálnych odvodoch sú pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Vrátenie úľav na sociálnych odvodoch preto nie je proporcionálne a porušuje aj ochranu legitímnej dôvery príjemcov.

108 — Body 385 až 389 napadnutého rozsudku.
109 — Bod 390 napadnutého rozsudku.

248. *Komisia* požaduje zamietnuť tieto námietky ako nedôvodné. Nemusí uvádzať žiadne osobitné dôvody pre vymáhanie, keďže je logickým následkom určenia nezlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom. Okrem toho nedošlo ani k porušeniu zásady proporcionality, ani zásady rovnosti zaobchádzania.

3. Právne posúdenie

249. Námietku porušenia článku 14 nariadenia č. 659/1999 je pri zmene odôvodnenia napadnutého rozsudku potrebné zamietnuť ako nedôvodnú. Na rozdiel od názoru Hotela Cipriani, Comitato a Súdu prvého stupňa nenariadila Komisia v článku 5 napadnutého rozhodnutia vymáhanie všetkých poskytnutých úľav na sociálnych odvodoch. Nariadila skôr, ako už bolo uvedené vyššie, ich vrátenie výlučne v rozsahu, v akom spĺňajú podmienky článku 87 ods. 1 ES a podľa článku 1 ods. 2, ako aj článku 2 napadnutého rozhodnutia nie sú zlučiteľné so spoločným trhom. Preto námietku, že je neprimerané požadovať vrátenie úľav na sociálnych odvodoch, hoci nie je jasné, či tieto úľavy spĺňajú podmienky článku 87 ods. 1 ES, nemožno uznať.

VII — Zhrnutie

250. V závere je teda potrebné dospieť ku konštatovaniu:

251. Súd prvého stupňa sa dopustil právne nesprávneho posúdenia, keď nepreskúmal, v akom rozsahu uplatnil Comitato žalobné dôvody, o ktoré sa opieral vo veci T-277/00, ako aj v skoršej veci T-231/00, a dopustil sa teda právne nesprávneho posúdenia, keď žalobu Comitato vo veci T-277/00 nezamietol ako neprípustnú z dôvodu prekážky začatého konania v rozsahu, v akom ide o tie isté žalobné dôvody. V tomto rozsahu je vzájomné odvolanie Komisie dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť. V zostávajúcej časti je potrebné vzájomné odvolanie Komisie zamietnuť.

252. Podľa článku 61 ods. 1 svojho štatútu môže Súdny dvor vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje. Preto je potrebné preskúmať, v akom rozsahu sa Comitato už vo svojej žalobe vo veci T-231/00 odvolal na žalobné dôvody, ktoré sú v podstate zhodné s dôvodmi, na ktoré sa odvolával vo svojej žalobe vo veci T-277/00. Pritom je dôležité iba to, či sú žalobné dôvody v podstate zhodné, [110] k čomu môže dôjsť aj v prípade, keď tvrdenia uvedené na podporu žalobného dôvodu nie sú v jednotlivostiach úplne zhodné. Z porovnania žalobných dôvodov vo veciach T-231/00 a T-277/00 vyplýva, že žalobné dôvody, ktorými Comitato vo veci T-277/00 tvrdil porušenie a nesprávne

110 — Rozsudky Diezler a i., už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 16; Francúzsko/Parlament, už citovaný v poznámke pod čiarou 25, body 9 až 11.

uplatnenie článku 87 ods. 31 ES (bod 2 žaloby) a porušenie článku 87 ods. 3 písm. c) ES (bod 3 žaloby), sú v podstate totožné so žalobnými dôvodmi, ktoré už podal Comitato vo svojej skoršej žalobe T-231/00. V tomto rozsahu je potrebné žalobu Comitato z dôvodu prekážky začatého konania zamietnuť ako neprípustnú.

253. Odvolacie dôvody, ktorými Comitato tvrdí porušenie článku 87 ods. 1 a článku 87 ods. 3 písm. c) ES, treba na základe uvedených úvah zamietnuť ako irelevantné. Ostatné odvolacie dôvody je potrebné zamietnuť z dôvodov uvedených v bode VI týchto návrhov.

254. Odvolacie dôvody, ktoré uviedli Hotel Cipriani a Italgas, je potrebné zamietnuť z dôvodov uvedených vyššie v bode VI týchto návrhov.

VIII — Návrh

255. Na základe vyššie uvedeného navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Rozsudok Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 28. novembra 2008 vo veciach T-254/00, T-270/00 a T-277/00, Hotel Cipriani a i./Komisia sa zrušuje v rozsahu, v akom bola vyhlásená za prípustnú žaloba Comitato „Venezia vuole vivere“ vo veci T-277/00, aj v súvislosti so žalobnými dôvodmi nesprávneho výkladu a uplatnenia článku 87 ods. 1 ES a nesprávneho výkladu a uplatnenia článku 87 od. 3 písm. c) ES. Pokiaľ ide o tieto žalobné dôvody, žaloba Comitato „Venezia vuole vivere“ vo veci T-277/00 sa zamieta z dôvodu prekážky začatého konania ako neprípustná.

2. V zostávajúcej časti sa odvolania zamietajú.